ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 23 ноябрь
ШАНБА
№ 227 (5.270).
Баҳоси 8 тийин.

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ♦ Ҳафтада беш марта чоп этилади

Ер ҳайдасанг, куз ҳайда

Навоий номли жамоа хўжалиги бу йил Уйчи районида биринчи бўлиб давлатга пахта топшириш йиллик режасини бажарди. Етакчи тармоқдан мўмай даромад олинди. Айни кунларда далаларда кузги-қишки ишлар қизғин амалга ошириляпти.

Мавжуд 990 гектар ернинг ярмидан кўпи сифатли шудгорланди.

СУРАТЛАРДА: 1. Ҳосилдан бўшаган майдонни шудгорлаш. 2. Механик Ҳакимжон Шерхонов ва тракторчи Абдусаттор Раҳмонов техникани кўздан кечиришяпти.

А. ЮСУФБОЕВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Туркия Республикасининг 68 йиллиги муносабати билан йўлланган табрик телеграммаси учун турк халқи номидан ва шахсан ўз номимдан самимий миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Шунга ишончим комилки, умумий чегараларимиз йўқлигига қарамай, умумий маданиятга ва тарихий меросга эга бўлган, бир-бирларини қардошлик туйғулари боғлаб турган дўстона ва қардош мамлакатлар ўртасидаги алоқалар келажакда барча соҳаларда янада мустаҳкамланиб боради.

Шу боис Сизнинг Туркияга қиладиган ташрифингиз ва менинг Сиз билан учрашишим муносабати билан ғоят шод эканлигимни изҳор этмоқчиман. Бу ташриф, учрашув бизнинг алоқаларимиз ва ҳамкорлигимизни мустаҳкамлаш йўлида яна бир қадам бўлади.

Бу мактуб билан Сиз жаноби олийларига саломатлик ва бахт-саодат, эзгу ниятларни йўллайман, қардош ўзбек халқига эса гуллаб-яшнашни ва бахтли келажакка эришишни истайман.

Тургут ОЗАЛ,
Туркия Республикасининг Президенти.

Ўзбекистон касаба уюшмаси федерациясида

21 ноябрь куни Тошкентда Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг учинчи мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлис қатнашчилари федерация фаолиятига тааллуқли масалаларни муҳокама қилишга киришишдан олдин Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб сайлаш учун республика касаба уюшмаларидан номзод кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Республиканинг вилоят, тармоқ, бошланғич касаба уюшмалари ташкилотларининг сўзга чиққан барча вакиллари И. А. Каримов номзодини ёқладилар.

Касаба уюшмалари арбоблари Ўзбекистон ҳозирги Президентининг республикадаги ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий муаммоларни ҳал этишга қўшаётган ҳиссасини муносиб баҳоладилар, бу эса касаба уюшмалари ишини фаоллаштиришга, меҳнаткашларга, аҳолининг барча табақаларига қабул қилинган қонун ҳужжатлари асосида таъсирчан, амалий ёрдам кўрсатиш имконини берди. Республика ўз мустақиллигига эришди, иқтисодий мустақиллик сари одим ташламоқда. Бу, жумладан, республиканинг ташқи қарзни тўлаш борасида қатъий мавқеда турганлигида ўз ифодасини топди. Баъзи кишилар ҳамма республикалар бу қарзларни тўлашга рози бўлдилар, Ўзбекистон эса бундан тийилиб турибди, деб нолимоқдалар. Президент тажрибали иқтисодчи сифатида ўз нуқтаи назарини ҳимоя қилмоқда: республика қарзни тўлашга рози, лекин аввал ким кимга қарз эканлиги, ҳеч бўлмаса кейинги 10 йил ичида ким кимга қарзлигини аниқ ҳисоб-китоб қилиш зарур.

Ўзбекистон яқиндагина пахтачилик маҳсулотларини четга эркин сотиш ҳуқуқига эришди. Аввал бу марказ томонидан амалга оширилиб, Ўзбекистон бунинг учун валюта олмасди. Хуллас, бу масалада ҳам кўп нарсани аниқлаш керак. Бу гап республикада ишлаб чиқарилаётган бошқа қимматбаҳо маҳсулот турларига ҳам тааллуқлидир.

Республика турмушининг бирор соҳаси йўқки, Президентни ташвишлантирмаган бўлсин. Бу Ўзбекистонда истиқомат қилаётган кишиларга яхши маълум. «Мен халқим учун ўзимни қурбон қилишга тайёрман», деган эди нутқларидан бирида И. А. Каримов. Бу шунчаки гап эмас, бу — ҳаётий позициядир.

Мажлис қатнашчилари шундай моҳир раҳбар, тажрибали мутахассис, одатдан ташқари қобилиятга эга бўлган шахс республикада истиқомат қилаётган барча халқлар учун кўпгина ишларни қилишга қодир деган якдил хулосага келдилар. Қабул қилинган қарорда республиканинг барча касаба уюшма ташкилотлари, барча касаба уюшма аъзолари Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб сайлаш учун И. А. Каримов номзодини қўллаб-қувватлашга даъват этилади. Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгаши раёсатига бозор шароитида меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш юзасидан касаба уюшмалари аъзоларининг таклифларини умумлаштириш ва ўз наказлари мажмуини тайёрлаш топширилди.

* * *

Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгаши мажлисида унинг раиси Б. А. Алламуродовнинг «Ўзбекистон касаба уюшмаларининг республика аҳолисини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга доир мавқеини кучайтириш тўғрисида»ги маърузаси тингланди ва муҳокама қилинди, маърузада кенгашнинг йил бошидан буён амалга оширилган фаолияти таҳлил қилинган, яқин келажакка ва истиқболга мўлжалланган вазифалар белгиланган.

Кадрлар ва ташкилий масалалар ҳам ҳал этилди. Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳри касаба уюшмалари бирлашмасини қайта ташкил этиш ҳамда касаба уюшмалари Тошкент вилоят кенгаши ва касаба уюшмалари Тошкент шаҳар кенгаши тузилиши муносабати билан улар аъзолик ташкилотлари сифатида Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясига қабул қилинди.

Кенгаш мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов нутқ сўзлади.

Мажлис ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров иштирок этди.

(ЎзТАГ).

Деҳқончилик-саноат янгиликлари

ПАХТА ЎРНИГА БУҒДОЙ

Гурлан районидаги Киров номли жамоа хўжалигида кеч кузга келиб далалар яна кўм-кўк тус олди. Олдин пахта етиштириб келинган 80 гектар ерга деҳқонлар кузги буғдой экишди.

Илгари хўжаликда буғдой экилмас эди. Энди эса махсус бригада тузилди, унга А. Ўрозов бошчилик қилмоқда. Деҳқонлар ғалла етиштириш сирларини яхши ўрганишди. Эрта кузда Жиззах вилоятида бўлиб, у ердан серҳосил уруғлик олиб келишди.

Жамоа хўжалиги ғалладан камида 300 тонна сара дон олишни режалаштирган. Бу донни тортиб, ун қилиш учун ҳозироқ кичик тегирмонлар қуриляпти. Ун хўжаликда яшовчилар эҳтиёжи учун сарфланади. Буғдой ўрнига эса озуқа экинлари экилади.

Гурлан районидаги жамоа ва давлат хўжаликларида бу йил минг гектарга яқин ерга кузги буғдой экилди.

ҲАМКОРЛИК АСОСИДА

Сурхондарёда ташкил этилган Совет-Югославия қўшма корхонаси «Азвест экспресс» деб аталади. Термиз гўшт комбинати, «Шўрчи» акционерлик жамияти, «Бошқирд пойабзали» бирлашмаси, маҳаллий саноат вилоят бошқармаси ҳамда Югославиянинг «Экспресс градня» фирмаси ана шу корхонанинг муассислари бўлишди.

Янги корхона турли хилдаги иншоотларни қуриш ва ундан фойдаланиш, илмий тадқиқот ишлари ҳамда фаолиятнинг бошқа турлари билан шуғулланади. Жумладан, Шўрчи шаҳрида пойабзал фабрикаси ҳамда карбомид ишлаб чиқариш фабрикаси, новвойхона, касалхона мажмуи, меҳмонхона қуриш режалаштирилган. Корхона шунингдек ташқи иқтисодий фаолият билан ҳам шуғулланади, саёҳатчиликни ташкил этади.

Мазкур қўшма корхонанинг тузилиши ўлка иқтисодиётини ривожлантиришда катта истиқбол очади ва аҳолини иш билан таъминлашдек долзарб муаммони ҳал этишда ёрдам беради.

ИШБИЛАРМОН ФЕРМЕР

Каттақўрғон районидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалигида Назаровлар оиласи йил якунларига кўра 100 минг сўм соф даромад олди. Оила икки йилдан буён пахта етиштиради, даромаднинг катта қисми пахтадан олинди.

1990 йилдаёқ оилавий жамоа ҳар гектар ердан 47 центнер хом ашё етиштирган эди. Оила аъзолари бу йил тағин ҳам унумлироқ меҳнат қилишди. Улар тайёрлаш пунктига режадаги 20 тонна ўрнига 38 тонна биринчи нав пахта топширдилар. Бунинг устига бутун ҳосил жуда қисқа муддатда — йигирма кун ичида машиналар билан йиғиштириб олинди. Ишбилармон кишилар режадаги ҳосилни етиштириш учун ажратилган материаллар ва пулни ҳам тежадилар. Ана шу тежалган материаллар ва пул, шунингдек режага қўшимча топширилган пахта оила даромадига барака киритди.

Назаровлар ишлаб топган пулларини ҳам оқилона сарфлашга аҳд қилишди. Даромаднинг бир қисми янги техника ва эҳтиёт қисмлар сотиб олишга, фермер хўжалигининг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлашга сарфланади. Бир қисмига эса армиядан қайтган фарзанд учун уй қурилади. У ҳам шу жамоанинг бир аъзоси бўлади.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ ЯХШИЛАНДИ

Асака ёғ-экстракция заводида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати анча яхшиланди. Бу нафақат истеъмолчиларнинг фикри, айни вақтда лабораторияда ўтказилган текширишларнинг натижаси ҳамдир. Бундай натижага эришишда корхонани тубдан ремонт қилиш ва ишлаб чиқаришни такомиллаштириш ёрдам берди.

Заводнинг амалда барча бўлинмалари янгиланди. Лекин унинг асосий цехларидан бири — экстракция цехида ҳаммадан кўп ўзгариш бўлди. Бу ерда Германиядан келтирилган замонавий ускуналар ўрнатилди. Машиналар пишиқ-пухта, ишлайди, юксак унумдорлиги билан ажралиб туради, экология жиҳатидан тоза, ишчилар меҳнатини анча енгиллаштиради.

УНУМДОРЛИК ТИКЛАНДИ

«Андижанремвод» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ходимлари бу йил қарийб 2 минг гектар ернинг унумдорлигини тикладилар.

Бунинг учун 2 минг километрдан кўпроқ коллектор-дренаж тармоқларини тозалашга, тикка дренажли 355 та қудуқ самарали ишлашини таъминлашга, 100 километрдан ортиқроқ канал ва ариқларга бетон ётқизишга тўғри келди.

Ҳозир мелиораторлар хўжаликларда сувни тежовчи технологияларни жадаллик билан жорий этмоқдалар. Шу йилнинг ёз фаслидаёқ бир ярим минг гектар майдондаги экинлар ихчам шланглар ёрдамида суғорилди, 400 гектар ерда кўчма қувур сувларидан фойдаланилди.

— Бундан кейин ҳам шундай ишлаймиз, — дейди бирлашма бошлиғи Ш. Бегибоев. — Бунинг натижасида суғоришга кетадиган сувни тежабгина қолмай, айни вақтда тупроқнинг ҳолати ҳам яхшиланмоқда. Натижада ҳосилга ҳосил қўшилмоқда, баракали хирмон кўтарилмоқда.

ЖАМОА КОРХОНАСИ

Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхознинг консерва заводи нафақат мева-сабзавот консерваларини, айни вақтда қандолат маҳсулотлари ҳам ишлаб чиқара бошлади.

Янги корхона анчагина фойда келтирмоқда, лекин хўжалик фақат фойдани кўзлаб сарф-харажат қилгани йўқ. Колхоз бошқаруви аввало бир неча ўн кишини доимий иш билан таъминлашни мақсад қилиб қўйган эди.

Колхозда аҳоли тобора кўпайиб бормоқда. Уларни кўпроқ иш билан банд қилиш хўжалик раҳбарлари олдида турган асосий вазифалардан биридир. Ҳозир колхозда новвойхона очилмоқда, музқаймоқ ишлаб чиқариш линияси ўрнатилмоқда. Яна бир қанча режалар ҳам бор, мабодо улар амалга оширилса, юзлаб одамлар доимий иш билан таъминланадилар.

АРЗОН ГУРУЧ

Сурхондарё вилоятидаги Ҳамид Олимжон номли давлат хўжалигининг ҳар бир ходимига 100 килограммдан шоли ажратилди. Тўғри, у текинга берилгани йўқ. Лекин нархи жуда арзон.— Бир килограмми атиги 50 тийин туради.

Бу йил хўжаликда 300 гектар ерга шоли экилди, илгари ана шу майдонда пахта етиштириларди. Шолизорлардан юқори ҳосил олинди, унинг кўпчилик қисмини ишчиларга сотишга қарор қилинди. Бундан ташқари деҳқонлар уруғлик учун анчагина шоли олиб қолишди. Чунки келаси йили ҳам ана шу қимматбаҳо озиқ-овқат экинини етиштирадилар.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Гурлан районидаги «Правда» колхозида яна бир замонавий болалар боғчаси пайдо бўлди. Уни хўжаликлараро 301-кўчма механизациялашган колонна ишчилари кичкинтойлар учун қуриб бердилар.

Бу йил мазкур механизациялашган колонна жамоаси ҳар қачонгидан яхшироқ ишламоқда. Киров номли, «Правда» колхозлари, «Янгиобод» совхози унга кўпроқ буюртма бермоқда. Бинокорлар бу хўжаликларда мактаблар ва болалар боғчалари, уйлар ва клублар қуришмоқда, ободонлаштириш ишлари билан шуғулланишмоқда.

Бинокорлар ишлаб чиқариш дастури жуда тиғиз бўлишига қарамай, жадвалдан ўзиб ишлаш учун имкониятлар излаб топишмоқда. Улар ҳозирдаёқ йиллик режани бажариш арафасида турибди. Шундай қилиб, бу йил жамоа ўн икки ой эмас, балки 13 ой ишлаган бўлиб чиқади.

СИФАТЛИ ВА БЕЖИРИМ

Норин районидаги савдо базаси йил бошида янги бинога кўчди-ю, эски идора ўрни бўшаб қолди. База раҳбарлари бунинг йўлини топдилар. Тезда хоналар катталаштирилиб таъмирлангач, бу ерга 32 та поёндоз (полос) тўқишга мўлжалланган дастгоҳлар ўрнатилди. Қишлоқ ёшларидан 100 нафар йигит-қиз қисқа муддатда ихтисосликка ўргатилди. Шу оз фурсат ичида цехда 1 минг квадрат метр поёндоз тўқилиб, келин-куёвлар дўконига, буюртмалар бўйича жўнатилди.

Шуниси диққатга сазоворки, бежирим ва сифатли бу поёндозлар гилам фабрикаларида тайёрланаётган маҳсулотлардан қолишмайди. Шунинг учун ҳам ёрдамчи тармоқ маҳсулотига талаб кун сайин ортиб бормоқда.

Поёндоз цехи қатори, тикувчилик цехи ҳам ишлаб турибди. 20 та замонавий тикув машиналари ўрнатилган бу цехда 40 нафар ишчи фаолият кўрсатмоқда. Айниқса, Ўғилой Эргашева, Фотима Ўраева каби тўқувчилар, Тожихон Ибрагимова, Замира Набиева каби тикувчиларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли ҳар ойда 300 минг сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқариляпти.

Айни кунларда уй жиҳозлари ишлаб чиқарувчи цех ҳам битказилиш арафасида. Ҳозир цехга дастгоҳлар ўрнатилаяпти. Баъза раҳбарлари бозор иқтисодиётига ўтиш даврида қишлоқ ёшларини иш билан таъминлаш, кўп болали аёлларни уйларида ишлашлари учун имкон яратиб бериш тадбирларини кўрмоқдалар.

И. РУСТАМОВ.

ЭЗГУ НИЯТ

Қорақалпоғистонда томат пастаси ишлаб чиқарадиган Совет-Венгрия қўшма корхонасини тузиш ғояси амалга ошириладиган бўлди. Венгрия «Ланг» фирмасининг Нукусга келган мутахассислари бошқа муассис — «Аралводстрой» бирлашмасининг вакиллари билан ҳамжиҳатликда цехларни жойлаштиришнинг узил-кесил лойиҳаси ва уларни маҳаллий шароитга уйғунлаштириш масалаларини кўриб чиқишмоқда.

Корхона Партия XXVII съезди номли давлат хўжалиги ҳудудида қад кўтаради. Хорижий шерикларимиз юқори унум билан ишлайдиган линияларни жиҳозлаш ва уларни ўрнатиш ишини ўз зиммаларига олишади, «Аралводстрой» бирлашмаси эса қурилиш ишлари билан шуғулланади. Ана шу қувватларнинг фойдаланишга топширилиши ҳозир тақчил бўлиб турган ярим масаллиқларга бўлган эҳтиёжни анча қондириш учун имконият яратади.

* * *

Қашқадарё вилоятининг Шаҳрисабздаги гўшт комбинатида жуда катта қурилиш бошлаб юборилди. Унинг таркибига маъмурий-маиший бино, 240 тонна маҳсулот сиғадиган музлатгич, бир сменада икки тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган колбаса цехи киради.

Қурилиш тугаганидан сўнг корхона янада барқарор ишлаши, маҳсулот турларини кўпайтириши мумкин.

Ҳозирдаёқ комбинат чиқитсиз технология асосида ишламоқда. Иккиламчи маҳсулотлардан «Шаҳрисабз» деб номланган арзон колбаса ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Озиқ-овқат тақчиллигини ҳисобга олган корхона жамоаси балиқ боқишга киришди, ёрдамчи хўжаликни ривожлантиришга маблағ ажратилмоқда, лимонзор эса фойда келтира бошлади.

Жамоа истиқболда тўла мустақилликни қўлга киритиш, тижорат асосидаги халқ корхонасини вужудга келтиришни мўлжалламоқда.

(ЎзТАГ).

КОМБИНАТНИНГ ЎН ХИЛ МАҲСУЛОТИ

Наманган районида саноат комбинати фаолият кўрсатаётганига ҳали унча кўп вақт бўлгани йўқ. Қисқа фурсат ичида бу ерда 300 га яқин киши иш билан таъминланган. Ҳозир 10 турда маҳсулот тайёрланаяпти. Корхонага тажрибали саноатчи Тўлқинбой Тожибоев раҳбар.

— Жорий йилда 1 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришни мўлжаллагандик, — дейди у. — Бу режа сентябрь ойидаёқ уддаланди. Аммо иш суръатини бўшаштирганимиз йўқ. Йил охиригача 500 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш учун курашаяпмиз. Корхонада асосан қишлоқ ёшлари меҳнат қилишади. Уларнинг билим ва малакасини ошириш диққат марказида. Тикувчилик, гиламчилик, рўмол ва атлас тўқиш, консерва цехларида тайёрланаётган маҳсулотлар сифатли ва харидоргир. Бу мақтаниш эмас, бор гап. Эришилаётган ютуқларда А. Бекмирзаев, М. Қодиров, П. Мўйдинов, А. Лутфитдинов каби фидокорларнинг ҳиссаси салмоқли.

Дарҳақиқат корхонада эртаю кеч ҳаёт жўшқин. Фотимахон Абдувалиева ҳалол меҳнати билан ҳамкасблари ҳурматини қозонаяпти. У тиккан либослар, кўрпа ва ёстиқ жилдлари бежирим ва нафислиги билан ажралиб туради. Тепақўрғон қишлоғида жойлашган тикувчилик цехида Фотимахон опанинг шогирдлари кўп. Бу ерда 30 нафар хотин-қиз фаолият кўрсатаяпти. Зулфияхон Сиддиқова, Ҳурматой Абдуллаева, Малоҳат Эргашева, Гулчеҳрахон Расуловаларнинг хизматидан буюртмачилар мамнун. Ўтган ойда цех бўйича 60 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Бу режадагидан анча зиёд.

Хонадонларимизни гилам-поёндозларсиз тасаввур қилиш қийин. Ҳозирги кунда ана шу маҳсулотларга талаб ошиб бораётгани ҳеч кимга сир эмас. Наманганлик саноатчилар халқ ҳаётидаги тақчилликни бартараф этишга баҳоли қудрат ҳисса қўшаяптилар. Комбинат қошида бешта гилам тўқиш цехи ишлаб турибди. Айниқса, Тепақўрғон, Урганжи, Қурама қишлоқларида жойлашган тармоқларда меҳнат қилаётган чеварларнинг ғайрати баланд. Яқинда Ангор эчкиси жунидан рўмол, шарф тўқиш йўлга қўйилди. Иккита қишлоқда механика цехлари ишга туширилди. Кичик корхона ва ёрдамчи тармоқлар тобора кўпайиб бораяпти. Қаловини топсанг, қор ёнади дегани шу-да.

А. ҚОРАБОЕВ.

«ЭРК» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

21 ноябрь куни Тошкентда «ЭРК» демократик партияси марказий кенгашининг Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод кўрсатиш масаласига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди.

«ЭРК» демократик партияси марказий кенгашининг бош котиби Аҳмад Аъзам шу масала юзасидан сўзга чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президентини сайлаш учун «Эрк» демократик партиясининг раиси, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Муҳаммад Солиҳ (Салай Мадаминов) номзодини кўрсатиш ҳақида таклиф киритди.

Мажлисда Республика Президентлигига Муҳаммад Солиҳ номзодини кўрсатиш ҳақида қарор қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

Хиёнат. Имону эътиқоддан воз кечиш... Ўтмишнинг қадрли ва қимматли маънавий-моддий бойликларидан юз ўгириш... Булар жамиятимизда йўл қўйилган хатоларнинг айримларидир. Республика халқ депутати, Тошлоқ район Кенгашининг раиси Қаҳрамон СОТИБОЛДИЕВ ўз рисоласида юқоридаги нуқсонлар ҳақида сўз юритади.

«Ўқитувчи» нашриёти чоп этаётган мазкур китобчада аҳлоқ-одобга доир ўгитлар, ёшлар томонидан содир этилаётган жиноятлар ва уларнинг олдини олиш йўл-йўриқлари ҳақидаги мулоҳазалар жамланган. Бугун эътиборингизга ундан парча ҳавола этаяпмиз.

БИР БОЛАГА ЕТТИ ҚЎШНИ ОТА-ОНА

Муҳаммад пайғамбаримизнинг ахлоқ-одобга доир Ҳадисларини чуқур мулоҳаза билан ўқиб таҳлил қилар эканмиз, хиёнат дарахтини илдизи билан қўпориб, ўрнига диёнат чинорини экиш, қабиҳлик чангалзорини қуритиб, ўрнида эзгулик гулзорини барпо этиш, разолат қудуқларини кўмиб, меҳр-шафқат булоғининг кўзини очиш каби бебаҳо ва ажиб илмдан баҳраманд бўламиз. Лекин бунга амал қилмаслик гуноҳдир. Бундай гуноҳга қўл урганлар аввало худонинг, охир оқибатда халқнинг ғазабию қарғишига дучор бўлур.

Халқ шундай қудратли кучки, у бирлашса, эгри йўлга бошловчи, элу юртга зиён келтирувчи, дилларга озор берувчи ҳар қандай ёвузликни даф қилгусидир.

Албатта, ҳозирги кунда жиноят қилмайдиган ва пешона тери ҳисобига кун кўрувчи халол ва покиза кишилар кўпчиликни ташкил этади. Шундай одамларни бир дарё десак, нопок, мол-дунё илинжида ҳар қандай разилликдан қайтмайдиган қабиҳ кишиларни жилдираб оқаётган ирмоққа қиёс қилса бўлур.

Халқ бирлиги йўқолгани боис бўлса керак кишилар ҳаловатини ўғирлаш, яхшилар қалбига озор бериш ҳоллари кун сайин ортиб бормоқда.

Фарғона вилояти Тошлоқ районидаги жиноятчилик айрим турларига эътибор беринг: районда шахсий мулкни ўғирлаш ҳолати 1985 йилда 5 та, 1986 йилда 16 та, 1987 йилда 19 та, 1988 йилда 45 та, 1990 йилда эса 73 та бўлди. Давлат мулкини ўзлаштириш каби жиноятлар сони 1985 йилда 17 та бўлса, бу кўрсаткич 1990 йилга келиб 26 тага ўсди.

Жиноятчиликнинг кўпайиш сабаби нимада? Ўғирликнинг илдиз отиши нима билан боғлиқ? Моддий қийинчилигу етар-етмасликми?

Бизнингча, ўғирлик ва бошқа жиноятчиликнинг ортиб бориши одамларда эътиқодининг йўқолиб кетаётгани, кишиларнинг лоқайдлигию муросасозлиги билан боғлиқдир. Энг асосийси, халқ БИРЛИГИни тиклаш, уни эъзозлаш ва унга таяниш муҳим вазифамиздир. Ана шундагина жиноятчилик аталмиш ҳодисалар олдини олиш мумкин бўлади.

Эндигина ёруғ жаҳонни кўрган гўдакнинг «инга-инга»сидан олам шодликка тўлади. Одамлар юзига табассум балқиб, юракларни шодлик ўрайди. Чунки дунё остонасига қадам қўйган гўдак шунчалар беғуборки, уни ОНАнинг оқ сутига қиёслаш мумкин.

Чақалоқнинг мурғак қалбида ғубор йўқ. Вужудини ҳали шайтон васвасаси қуршаб олмаган. Шунинг учун ҳам у айрим одамлар руҳидаги аллақандай ғайирлик аломатларини ҳис қилишга ожиз. У ҳаммани Она кўкрагидаги сут каби покиза, тиниқ мўъжиза деб тасаввур қилса, ажаб эмас.

Гўдак дақиқадан-дақиқага, кундан-кунга, йилдан-йилга улғая боради. Яшаш йўлларини ўрганади, излайди.

Дастлаб у қуш уясида кўрганини қилар деганларидай, оила ҳаётига сингади, кейин теварак-атрофдаги одамларга тақлид қилади. Шу йўсинда покиза гўдак ўсмирлик оламига қадам қўяди.

Шундай фарзандлар борки, жонини жонингга пайванд қилиб қўйгудек. Ўзидан кичикни кўрсалар ғамхўрлик қилишади, каттага дуч келишса, қўлини кўксига қўйиб, салом беради. Тиллари ширин, юзларида нур. Қизчаларда эса латифлик, ширинсуханлик, ўзбекона тортинчоқлик барқ уради. Сочлари узун. Катталар йўлини кесиб ўтмайдилар. Эркаклар кўзига тик боқишмайди. Улар иффат ҳаё пардаларига ўралган...

Яна бир хил ўсмирлар борки, текканга таёқ, тегмаганга оёқ кўрсатадилар. Кичикларга озор бериб, катталарни майна қиладилар. «Салом» не, «алик» не, билмайдилар. Маслаҳатга қулоқ осмайдилар. Бутун қишлоқ ёки маҳалла улар дастидан «дод» дейди. Шу хилдаги қизчалар борки, кичикларни жеркиб, катталарга лаб буради. Ибо не, ҳаё не, билмайди. Оила юмушларидан хабарсиз...

Ана шулар ҳаёт кўзгусидаги доғлардир. Бироқ ўша доғларни кеткизиш мушкул бўлиб қолмоқда. Натижада ўсмирлар томонидан содир этилаётган жиноятчилик йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Тунда бевақт юриш, майда безорилик, фуқароларнинг шахсий ва давлат мулкини ўғирлаш, қасддан баданга тан жароҳати етказиш каби жиноятлар содир этилмоқда. Бу ножўя хатти-ҳаракатларнинг содир этилиш сабаблари таҳлил қилинганда, кўп ҳолларда ўсмирларнинг, авваламбор, ота-оналари томонидан назоратсиз қолганликлари, қолаверса, тунлари дайдиб юришлари туфайли юз бераётганлиги маълум бўлди.

Ўқувчи Ҳ. ҳаётда ҳеч қандай муҳтожлик ёки камчилик билмагани ҳолда ўзи ўқиётган мактабдан техника воситаси сифатида фойдаланиб келинаётган «Весна-205» маркали магнитофонни ўғирлаган. Жиноят очилиб, у халқ суди томонидан 3 йил қамоқ жазосига ҳукм қилинди ва жазони ўташ муддати ўсмирлиги туфайли 2 йилга кечиктирилди.

С. исмли ўсмир ҳам ҳеч қаерда ишламагани ва ўқимагани ҳолда маҳалладоши А. уйига ўғирликка тушиб, веломоторини олиб чиққан. Бу жиноят юзасидан ҳозир тергов тугалланаяпти. Саёқ юрган таёқ ейди, дейди халқимиз. Юқорида келтирилган хунук воқеа ўсмирни ўз ҳолига ташлаб қўйишнинг хунук оқибатидир.

Жиноятчиликнинг олдини олиш борасида қўрилаётган чора-тадбирлар ва чиқарилаётган қатор қонун ҳамда қарорларга қарамай, мамлакатимизда мавжуд бўлган бир қатор иқтисодий ва ижтимоий муаммолар жиноятчиликнинг кескин ўсишига сабаб бўлаётир.

1990 йил давомида Тошлоқ районида 67 марта фуқароларнинг шахсий мулки ўғирланди. Бу 1989 йилга нисбатан 71 фоиз ортиқдир.

Юқорида кўрсатилган жиноятларнинг ярми ҳозиргача очилмаган. Ўғирлик содир этган шахсларни фош этишда милиция ходимлари катта қийинчиликларга дуч келмоқдалар. Уларга кенг жамоатчилик, қолаверса, давлат ва жамоат ташкилотлари, маҳалла фаоллари, халқ ноиблари яқиндан ёрдам кўрсатмаяптилар. Баъзан эса жиноят содир этган шахс аниқ бўлса-да, уни жиноий жавобгарликка тортиш учун зарур бўлган далил ва исботларни йиғишда жиноятга гувоҳ бўлган, маълум далилларга эга бўлган шахслар турли сабабларни рўкач қилиб, гувоҳлик беришдан бош тортмоқдалар. Шунингдек, Ўзбекистон ССР Жиноят процессуал мажмуасининг 119-моддаси бўйича суриштирув тинтув ва кўздан кечириш, далилий ашёни олиш ва шу каби ҳаракатларда икки холис фуқаро иштирок этиши зарур. Улар шубҳасиз тергов ва суд жараёнида ҳам қатнашадилар. Кишилар «беҳуда вақт йўқотаман» қабилида иш тутиб, гувоҳ бўлишдан ўзларини олиб қочадилар.

Бундай ҳолатда жиноят очилмайди ва жиноятчи жазосиз қолиб, фуқаролар панасида қолади. Тегишли жазосини олмаган жиноятчи эса каттароқ жиноий ишларга қўл уради.

Маълумки, жиноятчи орамизда яшайди, ишлайди ва фаолият кўрсатади. Лекин қора ниятини яширин тарзда амалга оширади ва яна орамиздан ғойиб бўлади. Демак, жиноятчи ўз орамизда экан, энг аввало, инсонлар ўртасидаги бегонасирашни йўқотишимиз, ёнимиздагиларга хушёр қарамоғимиз лозим. Шунда жиноятга қадам ташлаётган кимсанинг қўлидан тутиб оламиз. Боболаримиздан қолган бир болага етти маҳалла ота-она қабилида иш тутиш ва бунга ўрганиш керак. Шунда ёшларнинг ҳаётда тўғри йўл танлашларига кўмаклашамиз, қолаверса, жиноятчиликни кескин камайтирган бўламиз.

Ўсмирлар ўртасида жиноятнинг содир бўлишида катталарнинг таъсири борлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Бундайлар ўзларининг ғаразли мақсадларини ўсмирларни алдаш, қўрқитиш билан амалга оширмоқдалар. Р. қимматбаҳо нарсаларни ўғирлашда уч нафар ўсмирдан фойдаланган. Уларнинг тунда автобус бекатида ўтирганини кўриб, алдаб, пул бераман деган, болалар кўнмаганларидан сўнг қўрқитиш йўли билан ўғирликка шерик қилган. Оқибатда ўсмирларнинг ҳар бири 3 йилдан озодликдан маҳрум этилдилар. Р. ўсмирларни жиноятга йўллагани учун 4 йилга озодликдан маҳрум этилди.

Кўриниб турибдики, тунлари бемақсад юрган ўсмирлар ўзлари хоҳламаган ҳолда жиноятчи бўлиб қолмоқдалар. Шунинг учун ота-оналар, мактаб ўқитувчилари, қолаверса маҳалла фаоллари ўсмирларнинг юриш-туришидан, хулқ-одобидан доим бохабар бўлмоқлари, ножўя хатти-ҳаракатларини сезгудек бўлсалар, дарҳол уни бу хатарли йўлдан қайтариш чораларини кўришлари лозим...

Дўстлик районидаги Саркисов номли давлат хўжалигида илғор ва тажрибали механизаторлар кўп. Бахтиёр Абдусаломов шулардан бири. У мавсумда 150 тоннадан зиёд оқ олтин териб, пешқадамликни қўлдан бермади. Б. Абдусаломов ҳозирги пайтда кузги-қишки юмушларни бажаришда фаол қатнашаяпти.

СУРАТДА: техника жиловдори Бахтиёр Абдусаломов.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

МИРОБЛАРНИНГ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИГИ

Қашқадарё вилоят суғориш системалари бирлашмаси ходимларини сут, гўшт маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаб бориш мақсадида ёрдамчи хўжалик ташкил этилди. У ерда мингга яқин қўй-қўзи, 20 бош қорамол, от ва бошқа чорва моллари бор. Уларнинг парвариши билан 21 киши шуғулланмоқда. Молбоқарлар жониворларни қишдан семиз ва соғлом олиб чиқиш мақсадида 300 тоннадан зиёд дағал хашак тайёрлашди. 600 гектар майдонга кузги дон экилди.

А. ТЎЛАНОВ.

САҲОВАТЛИ КИШИЛАР

«Комсомол» районидаги ҳудудидаги «Ленинград» давлат хўжалигида истиқомат қилувчи Мамажоновлар хонадонида чиққан ёнғин оила бошига катта ташвиш солди. Уй жиҳозларию мебеллар, кийим-кечагу қозон-товоқлар кулга айланди... Нима қилиш керак? Оила кимдан нажот олсин?

Саҳий ва саховатли кишилар ҳамқишлоқларига ёрдам бердилар. Улар Ш. Мамажоновлар оиласига 26 минг сўм маблағ жамғаришди. Ташвиш чекингандек бўлди. Жамғарилган пулга шифер, ёғоч, эшик сингари тақчил қурилиш материаллари сотиб олинди. Икки кунлик ҳашар йўли билан янги имора қад ростлади...

«Ленинград» давлат хўжалиги «Меҳнатобод» қишлоқ Кенгашидагилар ҳамда Ш. Мамажонов фаолият юритаётган «Тез ёрдам» станцияси ходимлари ҳам ҳашарда фаол иштирок этдилар. Бир сўз билан айтганда фалокат кўпнинг кучи билан даф этилди...

А. НОРҚУЛОВ.

ТЕЖАЛГАНИ БОЙЛИК

Қашқадарё қишлоқ аҳолиси электр қувватига янги нархлар бўйича ҳақ тўлайди. Эндиликда фақат юз киловатт электр қувватининг ҳар бир киловаттига имтиёзли нарх бўйича 2 тийиндан ҳақ тўлайди. Бундан ортиқ сарфланган қувват учун имтиёз бекор қилинди. Қашқадарё вилоят ижроия комитети электр қуввати сарфини изга солиш мақсадида шу қарорни қабул қилди. Иттифоқ ва республика идораларининг қарорига мувофиқ бундан икки йил илгари жорий этилган электр қувватига тўланадиган ҳақ бўйича имтиёзлар натижасида қувват сарфи кескин кўпайиб кетган эди.

Мутахассисларнинг тахминларига қараганда бу йилги куз, қиш даврида бир қанча сабабларга кўра электр қуввати ишлаб чиқариш кескин қисқаради. Қашқадарёлик депутатлар ҳамюртларини тежамкорликка даъват этдилар. Бу эса қиш фаслидан омон-эсон чиқиб олишга ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ФАРҒОНА ДАВЛАТ ДОРИЛФУНУНИ ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, малакали мутахассислар тайёрлашдаги хизматлари ва ижтимоий турмушдаги фаол иштироки учун мукофотлансинлар:

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН

Абдулҳамидов Алимардон — ректорнинг биринчи муовини

Ганин Юрий Александрович — умумий техника фанлари кафедрасининг доценти

Раҳимов Азимжон — ўзбек адабиёти кафедрасининг доценти

Тўхтасинов Эркин Муйдинович — умумий техника фанлари кафедрасининг доценти

Содиқов Лутфи Раҳматуллаевич — география кафедрасининг катта муаллими

Саримсоқов Қўчқор — алгебра ва математик таҳлил кафедрасининг доценти

Султонов Юнусали — география кафедрасининг доценти

Худойбердиев Тангри — табиёт-география факультетининг доценти

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИЛСИН

Абрамов Михаил Давидович — химия кафедрасининг доценти

Ғафуров Аҳмадали — иқтисодий назария кафедрасининг мудири

Коржан Виктор Владимирович — рус ва чет эл адабиёти кафедрасининг мудири

Маъмуров Турсунбой — сиёсий тарих кафедрасининг мудири

Сотволдиев Нажмиддин — математика ва геометрияни ўқитиш услуби кафедрасининг доценти

Фаёзова Осиё — сиёсий тарих кафедрасининг доценти

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 21 ноябрь.

ҚЎШ ХАБАР

Бухоро янгиликлари

Қизилтепа районидаги хўжаликларда ажойиб ишга қўл урилди: кўпгина жамоаларда музей ташкил этиш одат тусини олди. Улардан бири «Ленинград» жамоа хўжалигида ҳам очилмоқда. Ҳозирга қадар бу ерда юздан зиёд турли экспонатлар йиғилди. Янги маданият масканини ноёб нарсалар билан жиҳозлаш қизғин давом этмоқда.

С. ВАФОЕВ.

* * *

«Ленин йўли» жамоа хўжалигининг (Навоий райони) пахтачилик бригадаларида ҳисобчи вазифасига эҳтиёж сезилмай қолди. Бу ишни бригадирларнинг ўзлари бажара бошладилар.

Гап шундаки, пудрат усулининг жорий этилиши одамларни самарали, мустақил ишлаш, меҳнатга онгли муносабатда бўлишга чорламоқда. Бу давр талаби бўлиб, ҳисобчи вазифасидан воз кечилгани ўзини оқламоқда. 925 гектар пахта майдони пудратчиларга бириктилди. Айни чоғда хўжалик аъзолари рўйхатида нафақат ҳисобчи, балки бошқа айрим бошлиқлар ҳам учрамай қолди.

Хўжаликда иш ўринлари қисқаргани билан одамларга ғамхўрлик қилиш унутиб қўйилгани йўқ. Уларга ер ажратиб берилиб, турмуш фаровонлигини ошириш чоралари кўрилмоқда.

А. БАДАЛОВ.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ЖОНЛАНИШ СЕЗИЛМАЯПТИ

ВАРШАВА. (ТАСС). Марказий режалаштириш бошқармаси иқтисодиётнинг ўн ойлик фаолияти якунларини чиқарар экан, ишлаб чиқариш жонланганини кўрсатувчи ҳеч қандай белгини топа олмади. Аксинча, бу маҳкаманинг хабарида йил охиригача ижобий натижаларни кутмаслик керак, дейилади.

Хусусий сектордаги бироз жонланиш Польша иқтисодиётидаги умумий тамойилни ўзгартира олмайди. Польша иқтисодиётининг 80 фоизи давлат корхоналаридир. Бу корхоналар рентабеллигининг пасайиши ҳамда зарар келтирувчи завод ва фабрикаларнинг кўпайиши давлат бюджетига таъсир қилмоқда, у режалаштирилган даромадларни олмаяпти. Бу йил давлат бюджетидаги камомад 26,8 триллион злотих (салкам 2,5 миллиард доллар)га етди. Бунинг оқибатида ноишлаб чиқариш тармоқларида — соғлиқни сақлаш, маориф, маданият, илм-фан соҳасида иш ҳақи ўсиши тўхтаб қолди. Бунинг ёнига ишсизликнинг кучайиши қўшилмоқда. Мамлакатдаги ишсизлар иш билан таъминланганларнинг 10,8 фоизига етди.

ГФР. Ўнг экстремистлар қочоқлар ва чет эл ишчиларига нисбатан безорилик, ёвузлик қилмоқдалар. Жамоатчилик ва Германиянинг демократик ҳаракати вакиллари ҳуқуқ-тартибот органларидан муҳожирларни ҳимоя қилиш юзасидан аниқ чоралар кўришни талаб қилишмоқда. Мазкур сурат Хойерсверддаги тўқнашув даврида олинган. Немис кўнгиллилари чет эллик фуқароларни безорилардан жон-жаҳдлари билан ҳимоя қилдилар. Кўпгина киши ярадор бўлди.

ДПА—ТАСС сурати.

УРУШ ҚУРБОНИ

ОТТАВА. **(ТАСС мухбири Валентин Василец).** XX аср урушларининг асосий қурбони аскарлар эмас, балки фуқаролардир. Ҳозирги қуролли можароларда ҳалок бўлган ҳар 10 кишидан 9 таси тинч аҳоли, асосан болалар, аёллар ва қариялардир.

Бу маълумотлар Оттавада ўтаётган халқаро конференцияда келтирилди. Анжуманда 12 мамлакатдан тиббий шифокорлар иштирок этишмоқда. Канадалик жарроҳ, халқаро Қизил крест командаси таркибида Сомали, Ливан ва Камбоджада ишлаган Крис Гианну касбдошлари олдида сўзга чиқиб, қуйидаги рақамларни айтди: биринчи жаҳон урушида 9,8 миллион киши ҳалок бўлган, шундан 14 фоизи фуқаролар эди. Иккинчи жаҳон урушида 52 миллион киши ҳалок бўлди, шунинг 67 фоизи фуқаролардир. 1945 йилдан бошлаб юздан ортиқ катта можаролар бўлди, уларда 20 миллион одам ҳалок бўлди. Унинг 90 фоизи тинч аҳолидир.

ИСРОИЛДА ИШСИЗЛИК

ТЕЛЬ-АВИВ. (ТАСС мухбири Александр Жудро). Исроил меҳнат ва ижтимоий ишлар вазирлигининг тахминларига қараганда, келгуси йилда мамлакатда 240 минг киши ишсиз бўлади. Айни пайтда вазир ўринбосари Менахем Поруш ҳукумат мажлисида сўзга чиқиб, ҳозир меҳнат бозорида вужудга келган вазиятни «фалокатли» деб атади. Расмий маълумотларга қараганда, ҳозирги пайтда иш қидириб юрганлар 144,7 минг кишига етди.

М. Поруш, агар унинг вазирлигига Қурилиш вазирлиги бюджети маблағининг ҳеч бўлмаса 10 фоизи ажратиб берилганда эди, мамлакат иш билан таъминлаш соҳасида ҳозир фалокат олдида турмаган бўларди, деб таъкидлади.

СЎНГГИ СОАТДА

✦ ВАШИНГТОН. Чоршанба куни Оқ уйнинг матбуот котиби Марлин Фицуотернинг маълум қилишича, АҚШ Президенти Жорж Буш Совет Иттифоқига озиқ-овқат билан қўшимча ёрдам бериш ҳақида фармойиш чиқарди. Шу хусусда журналистлар билан ўтказилган учрашувда сўзлаган нутқида матбуот котиби «келгуси қишда озиқ-овқат етишмаслиги муаммоларини юмшатиш мақсадини кўзловчи президент ташаббуси» 1,25 миллиард доллар кредит берилишини кафолатлашни, шунингдек шошилинч озиқ-овқат харид қилиш учун қайтиб олмаслик шарти билан 165 миллион доллар ажратишни ва техникавий ёрдам кўрсатишни ўз ичига олади, деди. Марказий Совет ҳукуматига ҳам, шунингдек республикаларга ҳам ёрдам юборилади, деб қўшиб қўйди матбуот котиби.

✦ БОНН. Россия Президенти Борис Ельцин Германияга ташриф буюрди. Бу ерда уч кун бўлади. Бу — Россия раҳбарининг РСФСР Президенти тариқасида биринчи бор чет элга қилган сафаридир. Бироқ федератив республиканинг сиёсат ва савдо саноат доиралари, жамоатчилиги ташрифга зўр эътибор билан қараётганликларининг сабаби фақат шунинг ўзидангина иборат эмас. «Рур-нахрихтен» рўзномасининг таъкидлашича, Бонн ҳукумати Совет Иттифоқидаги вазият ҳақида Б. Ельциннинг ўзидан ахборот олиши муҳимдир. «Нойе оснабрюккер цайтунг» рўзномасининг фикрича, у «аслида собиқ Совет Иттифоқидаги энг нуфузли сиёсий арбоб бўлиб қолди». Зеро Москва билан Бонн ўртасидаги муносабатларнинг биронта муҳим масаласи у билан келишилмай ҳал қилинмайди.

✦ БЕЛГРАД. ТАНЮГ ахборот маҳкамасининг хабар қилишича, айрим қуролли тўқнашувларни ҳисобга олмаганда чоршанба куни Хорватия нисбатан тинч бўлди. Бир неча ой да (Дунайбўйи Хорватияси мобайнида Вуковар шаҳрида) тўла қуршовда бўлган Хорват ҳарбийлаштирилган тузилмалари қаршиликни тўхтатиб, қурол-яроғини шаҳарни ишғол қилган Югославия халқ армияси билан Серп ҳудудий мудофаа бўлинмаларига топширди. Ҳозирги вақтда маҳаллий аҳоли бу ердан кўчирилмоқда, кўча ва биноларга жойлаб қўйилган миналар олиб ташланмоқда.

✦ БРАЗИЛИА. Иттифоқ кенгаши раисининг ўринбосари Юрий Воронежцев бошчилигидаги СССР Олий Кенгаши делегациясининг Бразилиядаги расмий ташрифи давом этмоқда. Чоршанба куни делегация миллий конгрессга борди, бу ерда уни конгресс раиси сенатор Мауру Беневидис қабул қилди. Парламент аъзолари Бразилиянинг қонун чиқарувчи олий органи қандай ишлаши билан танишдилар, депутатлар палатасининг ташқи ишлар ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш комиссияларида бўлдилар. Делегация аъзолари парламент қуйи палатасининг ялпи мажлисида ҳам ҳозир бўлдилар. СССР делегацияси аъзоларини Бразилия иқтисодиёт, молия ва режалаштириш вазири Марсилиу Маркис Морейра қабул қилди. Вазир бу мамлакатдаги иқтисодий ислоҳотлар қандай ўтказилаётгани; ҳукумат олдида пайдо бўлаётган муаммолар ҳақида гапириб берди.

✦ БМТ. Ироқдаги химиявий қуролларнинг энг катта омбори беш ҳафта давомида текшириб чиқилди. Чоршанба куни БМТ қароргоҳида шу ишнинг натижалари эълон қилинди. БМТнинг 50 нафар мутахассиси октябрдан 8 ноябрга қадар Бағдоддан 60 километр нарида кимёвий мутант қуроли ишлаб чиқарадиган ва сақлайдиган базани муфассал ўрганиб чиқди. Ироқда кимёвий қурол ишлаб чиқариладиган мана шу энг катта ҳарбий иншоотга бошқа базалардаги кимёвий қуроллар келтирилиб йўқ қилиб ташланади, деб назарда тутилмоқда. Кимёвий қуролни БМТ мутахассислари белгилаган шу жойга келтира бошлаш ҳақида Ироқнинг расмий шахсларига кўрсатма берилди. БМТнинг Ироқни қуролсизлантирувчи махсус комиссиясининг маълумотларига кўра, бу мамлакатда ҳаммаси бўлиб асосан иприт моддаси жойланган тахминан 46 мингта кимёвий заряд бор.

ЎЗИ ОДДИЙ, ХИЗМАТИ ОЛИЙ

Амударё районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигининг марказий қўрғонига жойлашган алоқа бўлими мудири Файзулла Тўрабоев меҳнати билан эл меҳрини қозонаётган кишилардан. У 1959 йили оддий почтальон бўлиб иш бошлаган эди. Кўп ўтмай уни мудирлик вазифасига лойиқ кўришди. Ҳозир у етакчилик қилаётган алоқа бўлимида уч нафар почтальон «Коммунизм» жамоа хўжалиги, «Қипчоқ» пахта қабул қилиш пункти ишчи-хизматчилари ва марказий қўрғон аҳолисига хизмат кўрсатмоқда.

400 нафардан кўпроқ обуначилар ўзларига тегишли нашрлар, хат-хабарларни вақтида олиб туришибди. Пенсионерлар ва кўп болали оналар нафақалари ҳам муддатида етказиб берилмоқда.

Алоқа бўлимига келувчи бошқа мижозлар ҳам мудир ва унинг ходимлари хизматидан мамнун», — деб таъкидлайди шу ҳақда хабар йўллаган фаолларимиздан Х. Отамуродов.

Андижонлик М. Абдуллаев ҳам Олтинкўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган «Коминтерн» алоқа бўлими почтальони Раҳматилло Кавлонов ўз касбини улуғлаб, эл меҳрини қозонаётгани ҳақида ёзиб юборибди. Э. Атоев эса Қизилтепа районидаги «Бўстон» давлат хўжалигида жойлашган кутубхона ҳақидаги хабарига «Нурхона» деб сарлавҳа қўйибди. Бунга сабаб шундаки, деб таъкидлайди жамоатчи мухбиримиз, Илҳомжон Муҳамедов кутубхонага мудирлик қила бошлаган кейинги икки йил ичида китоб фонди анча ортди. Кўплаб маърифий тадбирлар ўтказилмоқда. Истиқболда эса кутубхонани янада кенгайтириб, уни чинакам зиё масканига айлантириш мўлжалланмоқда.

И. Муҳамедов мудирлик қилаётган кутубхона фаолияти эзгуликка йўғрилгани ҳақидаги бу хабарни ўқиркансиз, беихтиёр савол туғилади: нега бошқа қишлоқ кутубхоналари иши жуда суст, баъзилари ҳатто ойлаб қулфлоғлиқ туради? Худди шундай барча алоқа бўлимлари хизматидан аҳоли мамнун дея оламизми?

Албатта, у ёки бу хизмат идорасининг иши оқсаётганига кўплаб сабаб ва баҳоналарни рўкач қилиш мумкин. Лекин ҳамма гап охир-оқибатда шу соҳада ишлаётган кишиларнинг виждон ҳиссига бориб тақалади. Чунки виждон ҳисси устун кишилар ҳар қандай шароитда баҳона изламайди, балки ишни ўнглаш тадбирларини кўради.

Муштарийларимиздан ҳозирги осон бўлмаган паллада ўз ишини бекаму кўст уддалаб, юрт олқишига сазовор бўлаётган элдошларимиз ҳақида янги хабарлар, лавҳалар кутамиз.

Наби Раҳимов—80 ёшда

КОСИБДАН ЧИҚҚАН САНЪАТКОР

Тарихга назар ташламайдилар, унга кириб борадилар, шунда қиёсламоқ учун яхши омил туғилади, воқеъликка тўғри баҳо берилади, босиб ўтилган йўл, мураккаб жараёнга ҳам ҳаққоний муносабатда бўлинади.

Мен атоқли санъаткор Наби Раҳимов ҳақида қатор мақолалар ёзганман, ҳаёти ва ижодига бағишланган махсус грампластинка ҳам тайёрлаганман, китобларимда, радио ва телевизион эшиттиришу кўрсатувларда ҳам у мужассам этган сиймолар ҳақида фикр-мулоҳазалар юритганман, Ўзбекистон қомусида ҳам каттагина мақолам бор. Меҳнаткашлар билан бўлиб ўтган қатор ижодий учрашувларда ушбу машҳур актёримиз ижодининг олмос қирралари, саҳнада, кинода яратган ўлмас сиймоларини инсоф юзасидан таҳлил қилишга ҳаракат қилганман...

Қолаверса Наби Раҳимовнинг, айниқса, театрдаги ҳаётига неча йиллардан бери разм солиб, кузатиб келаман, ҳар бир янги яратган сиймосини диққат-эътибордан четда қолдирмасликка интиламан. Устоз санъаткор босиб ўтган йўлни, ижодий таржимаи ҳолини бирма-бир саҳифалар эканман, ҳар гал янги қирраларни ўзим учун кашф этаман, ижодиётидаги аввал пайқамаган жилоларни аниқлайман ва улар ҳақида ўйлайман, хаёл сураман... Беназир санъат намояндаси ҳақида ноёб маълумотлар мужассам бўлган музей, архивларда ҳам бўлиб тураман, улардаги 20—30—40 йилларга доир ҳар бир ҳужжат, матбуот хабарномаси мен учун қимматли ва эъзозли, зеро уларда Наби Раҳимов ҳаёти ва ижоди билан боғлиқ воқеалар, изланишлар, қўлга киритилган ютуқ ва камчиликлар ўз аксини, ифодасини топган. Айримлари шу қадар ноёбки, уларда Наби Раҳимов театрга кириб келган паллаларга оид воқеалар битилгандир.

Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри музейи архивидаги вақт ўтиши билан сарғайиб кетган маромномаларни кўздан кечирарканман, 1929 йилдаги афишага нигоҳим тушди. Унда ўзбек давлат театри саҳнасида намойиш этилган «Боғовот» спектакли ҳақида маълумот бор эди. Ушбу асардаги ролларни ижро этувчилар орасида эндигина театрга кириб келган ёш иқтидор эгаси Набижон Раҳимов ҳам бор эди. У Егор ролида чиқарди...

Ҳа, эндиликда машҳур театр ва кино намояндаси, Иттифоқ халқ артисти, Давлат мукофотининг нишондори Наби Раҳимов санъат бўстонига мана шундай тетапоя кириб келганди. У пайтларда йигитча ўн саккиз ёшларда эди, профессионал саҳнага ўзбек театрининг асосчиларидан бири, жумҳурият халқ артисти Миршоҳид Мироқилов олиб келган эди. Мана, энди орадан 62 йил ўтгач, Наби ака ўша вақтларни ушбу дил сўзлари билан хотирлайди:

— Мен Қўқонда, ҳунарманд косиб оиласида таваллуд топганман, болалик ва ўсмирлик чоғларим қийинчиликда, аянчли ўтган десам сира муболаға бўлмайди. Болалигимдан отам ёнига кириб косибчиликни ўргандим, кўп ўтмай катта дарду аламга дучор бўлдик-падари бузрукворимиз оламдан ўтдилар, косибчилик акам билан икковимизга қолди. Шу зайлда кунлар ўтиб борди, ризқ-насиба топдик, қора қозонни бир амаллаб қайната бордик...

Ҳа, у пайтларни эсласам, кўзимга бехосдан нам келади. Бироқ меҳнат, ҳалоллик бизни ўз паноҳида асради, қинғир йўлга кириб кетмадик, сабр таги раҳмон деганларидек, сариқ чақани ҳам пешона тери билан топишга интилдик. Қўни-қўшнилар уста Раҳим ака ўз ўрнига меҳнатсевар ворисни, қўли гул ҳунарманд Набини қолдириб кетди, дейишарди...

Болалигимдан нафосатни, санъатни яхши кўрардим, ана шу ихлос мени 1926 йилда Қўқон шаҳар клуби қошидаги ҳаваскорлик тўгарагига чорлади. Бу ерда мен қилмаган ҳаракатларим қолмади—шеър ўқидим, ашула айтдим, рақсга тушишни ҳам ўргандим, «духовой оркестр»да соз чалдим, драма тўгарагида саҳналаштирилган асарлардаги каттаю кичик ролларда чиқдим, мана шуларнинг барчаси санъат, катта театрга йўл олишимда жуда ҳам муҳим бир кўприк бўлиб хизмат қилди...

Ҳа, Наби Раҳимов театр билим юртини ёҳуд олий билимгоҳини тугатмади — Ҳамза номидаги академик драма театри унга ижодий дорилфунун бўлди. Ёш иқтидор театр санъати сир-асрорлари бўйича ушбу ижод масканида, ўзбек театрида, театр асосчиларидан Маннон Уйғур ва машҳур режиссёр Етим Бобожоновлардан таълим олди.

Актёрнинг саҳнада яратган талайгина сиймоларини эслайман, энг ёрқин саҳнавий шахслари ҳамон кўз олдимда гавдаланиб туради. Гоголнинг «Ревизор»ида Хлестаков, Шекспирнинг «Отелло»сидаги Яго ва бошқалар наинки миллий ижрочилик маданиятимиз, балки иттифоқ саҳна санъатининг асл дурдоналари ҳисобланади. Шекспирнинг яна бир асарида Наби ака яратган кучли образни хотирга олишни бурч деб биламан— бу «Қирол Лир»даги герцог Ольбенидир. У ҳам театр жамоатчилигининг, танқидчиларнинг юксак баҳосига сазовор бўлди ва Ўзбекистон давлат мукофотига муносиб деб топилди. Мен тилга олмоқчи бўлган яна бир сиймо, актёр беназир маҳорат билан саҳнада яратган М. Шатровнинг «Олтинчи июль»идаги Дзержинскийдир. Очиғини айтсам, ўз вақтида мақоламда актёрни ушбу ўта «совуқ», тошмеҳрли, инсон қиёфасидаги «темир сиймо»ни яратгани учун жиддийгина танқид ҳам қилмоқчи бўлганман. Энди ўйлаб қарасам ана ўша социализмнинг «пўлат суви» билан суғорилган ушбу «доҳийча» образини бу йўсинда танқид этиб, Наби Раҳимов жуда тўғри йўл тутган экан ва қанчадан-қанча бегуноҳ кишиларнинг маҳв этилишига сабабчи бўлган бу зотнинг афти-ангорини, турқини тўғри очиб берган экан...

Наби Раҳимов ижрочилиги фикр билан, мантиқ билан, самимият билан кўзга ташланиб турадиган саҳна усталари сафига мансубдир. Шунинг учун ҳам томошабинларнинг бу улкан маҳорат эгасининг саҳнадаги барча хатти-ҳаракатларига, кечинмаларига, фикр қўрига инсонларни одам шинавандаликка даъват этишга чиндан ҳам ишонади, унга ҳақиқий ихлос қўйди. Комедия, драма, фожеа (трагедия) устаси Наби Раҳимовнинг ижодий бисотидаги бўёқлар хилма-хил . ва сермазмундир. Ўткир маҳорат соҳиби Ҳамза номли театрда 62 йил мобайнида 100 га яқин ранго-ранг ролларни ижро этиб, санъат мухлисларига олам-олам завқ бахш этди томошабинлар зеҳнини чархлашга, маънавий дунёсини бойитишга хизмат қилди.

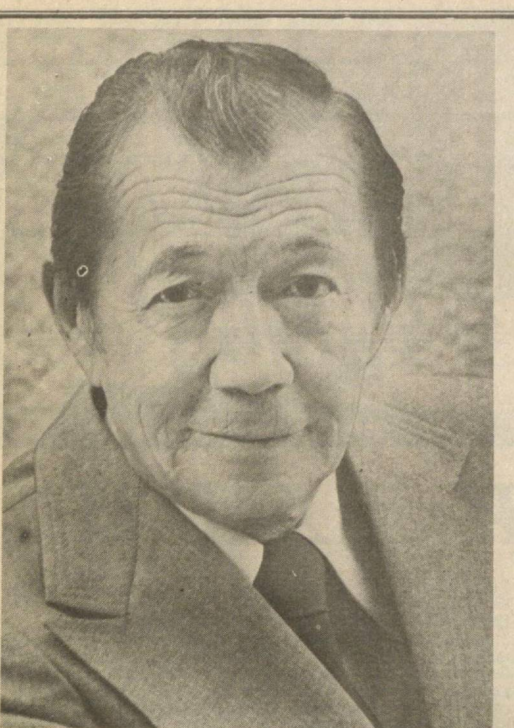

Наби Раҳимов ижро этаётган роллар ҳамиша ишонарли чиқади. Ижодкор роль устида ишларкан, у ҳамиша зарур кайфиятни топишга интилади. Характерни очишда, ролнинг ташқи қиёфасини кашф этишда, айниқса муайян қаҳрамоннинг кайфияти Наби Раҳимов учун ишончли «калит» бўлиб хизмат қилади. У кинода ҳам жиддий ижодий изланишлар самараси бўлган ажойиб образлар яратди. «Беруний»даги Хўжандий, «Нодирабегим» даги Нажмиддин, «Ўтган кунлар»даги уста Олим каби ёрқин сиймоларни ким эслаб қолмаган дейсиз. Ҳатто, эндиликда ўзига хос ноёб кадрларни мужассам этган ўша «Мафтунингман» фильмидаги Наби ака ижро этган кинорежиссёр образи шунча йиллар ўтган бўлсада томошабин завқини келтиради...

Актёр ҳаёти мураккаб ва сермазмундир. У кўпдан-кўп нарсаларни кўрган, бошидан кечирган, қалбдан ҳис этган. Айниқса Улуғ Ватан урушида иштирок этган йилларини сира унутиб бўлмайди... Наби ака ҳамиша меҳнаткашлар орасида. Унинг билан ўтадиган ҳар бир ижодий учрашув маданий ҳаётимизнинг ўзига хос саҳифаси, санъат мухлислари муҳаббатининг бир шўъласидир. У неча йиллардан бери радио орқали ҳам «Табассум устахонаси» эшиттирувига карвонбошилик қилиб келади, тингловчиларнинг қалбига ажойиб руҳият сочиб келади... Наби Раҳимовнинг шогирдлари ҳам талайгина—улар театрларда, радио ва телевидениеда, кинода, эстрадада самарали ижод қилмоқдалар. Устоз ҳаёти ва ижодиёти улар учун ўзига хос мактаб, бадиий қадриятлар бунёд этувчи мўъжизавий устахонадир.

— «Актёр ҳамиша ўқиб-ўрганиши, ҳаётдан, устозларидан, халқдан ўрганиши керак, ўз маҳоратини чархлаб, юксак пиллапояга кўтаришга интилмоғи даркор, акс ҳолда у тўлақонли, эҳтиросли, бадиий юксак образлар яратолмайди, — дейди устоз ўз шогирдларига. Ҳа, косибдан зўр меҳнат туфайли, ноёб иқтидор боис халқ санъаткори бўлиб етишган Наби Раҳимов ўзининг 80 ёшида ҳам санъат мухлисларига завқ-шавқ улашиб келмоқда.

Б. НАСРИДДИНОВ.

ИҚТИСОДИЁТ ЖАБҲАСИДА

Самарқанд давлат автомобиль назорати ходимлари вилоят назорати ходимлари орасида биринчи бўлиб, экология масалалари билан яқиндан шуғуллана бошлади. Бу ерда атроф муҳитни муҳофаза қилиш махсус бўлими тузилди.

— Автомобиллардан чиқаётган газлар ҳавони ифлос қилади, — дейди шаҳар автомобиль назорати идорасининг бошлиғи милиция подполковниги Н. Ражабов. Янги бўлимнинг вазифаси барча транспорт турларининг белгилаб қўйилган экология меъёрларига риоя этишларига эришишдан иборатдир.

Милиция ходимлари кунда текшириш ўтказишади. Экологик меъёрларини бузганлик учун олинган жарималар махсус ҳисоб дафтарчасига келиб тушади. Бу пуллар кўҳна шаҳар ҳавосини яхшилашга сарфланмоқда.

* * *

Риштон «Райгаз» идораси оҳак ишлаб чиқариш цехини очди. Бу қўшимча корхона анчагина даромад келтириши кутилмоқда. Чунки оҳак тақчил маҳсулот бўлиб, якка тартибда уй қураётганларнинг кўпчилиги унга муҳтождир. Цех йилига 1200 тонна оҳак ишлаб чиқариш қувватига эга.

Бужай қишлоғида очилган кулолчилик корхонаси газчилар оладиган фойданинг яна бир манбаи бўлади. Бу ерда Риштоннинг ўша энг машҳур лойидан косалар, пиёлалар ва бошқа сопол буюмлари тайёрланмоқда. Ёрдамчи корхоналар газчиларга ҳам фойдали бўлиб у бозорни тўлдиришга ёрдам бермоқда.

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

25 НОЯБРЬ— 1 ДЕКАБРЬ

• Ҳар куни

● 8.25 да «Соғлом бўлай десангиз» (шанба ва якшанбадан ташқари, ЎзТВ I).

● 18.00 да Янгиликлар (ЎзТВ I).

● 19.30 да рус тилида «Ахборот» программаси (ЎзТВ I).

● 21.00 да ўзбек тилида «Ахборот» программаси (ЎзТВ I).

● 6.00 да «Тонг». Ахборот-мусиқий кўрсатуви (МТ ОРБИТА-IV).

● 12.30 да ТСН (шанба ва якшанбадан ташқари), 15.30 да (ҳар куни, МТ ОРБИТА-4 да).

● 21.30 да Информацион программа (ЎзТВ II ва МТ ОРБИТА—IV программаларида).

• 25, душанба

● ЎзТВ I

18.10 Мультфильм. 18.20 Болалар учун концерт. 18.45 «Мушоҳада». 19.50 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти. 20.20 «Севги соҳили». Киноконцерт. 21.25 «Шошилинч чақирув». Бадиий фильм. .

● Ўз ТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Ассалому алайкум» 19.30 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади. 19.45 «Чўл тимсоҳи». Телефильм. 20.00 «Лаҳза». Хабарлар. 20.10 «Шаҳар юмушлари». 20.30 «Зиёкор». 22.10 «Омадли жентельменлар». Бадиий фильм. 23.25 «Лаҳза». Хабарлар.

● МТ «ОРБИТА IV»

9.35 «КВТ-I» ва Франс интернациональ канали таништиради: «Фантамас». Тўрт серияли бадиий фильм. 1-серия. 11.15 Мультфильм. 11.35 «Менинг Осиём». Телефильм премьераси, 11.55 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Овчи ва илон» (Нигерия). 12.00 Футбол шарҳи. 13.30 «Иқтисодий агентлик». 14.00 «Телемикст». 14.45 «Ён дафтар». 14.50 «Биржа учувчиси». 15.00 «Зоир: Конго Эльдорадоси». Телеочерк. 15.45 «Бу бўлган, бўлганди...» В. Козин. 16.05 «Кундузги поезд». Телевизион бадиий фильм 17.40 Болалар соати (Немис тили дарси билан). 18.40 ТСН. (сурдо таржимаси билан). 18.55 Футбол шарҳи. 19.25 «Бозор қонунларига биноан». 19.55 «Фантамас» Бадиий фильм. 2-серия. 22.05 «Биз кўрган кунлар». 1 ва 2-фильмлар. 22.35 ««Муаллифлар ойнаи жаҳони». 00. 20 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон. 00.40 «Йўқ, мен хиёнат қилмаганман...». Афанасий Фет тақдири ва ҳаёти

• 26, сешанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот». 8.35 «Отпускага чиқолмадик». Бадиий фильм. 9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида»

18.10 Мультфильм. 18.20 «Тилимиз муаммолари». 18.55 «Депутат билан учрашув». 19.45 «Ҳуқуқ ҳаётимизда». 20.15 «Гулноранинг гулдастаси». Мусиқий видеофильм премьераси. 21.25 «Спортлото». 21.30 Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Ҳошимовнинг 50 йиллигига бағишланган адабий кеча.

● Ўз ТВ II

10.30 «Тарих ва тақдир». Маҳмуд Беҳбудий. 11.15 «Кўхитанг». Телефильм. 11.30 «Она юрт тароналари». Фильм-концерт.

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида. 20.00 «Пульс». 20.10 «Бизнинг боғ». 20..30 Регби. 22.10 «Кинонигоҳ». 24.00 «Пульс».

● МТ «ОРБИТА IV»

9.35 «Фантамас». Бадиий фильм. 2-серия. 11.10 Болалар соати (немис тили дарси билан). 12.10 «Кўҳна Эллада рақслари». 12.45 «Йўқ, мен хиёнат қилмаганман...» 13.50 Камер куйларидан концерт. 14.20 «Телемикст». 15.05 «Иқтисодий агентлик». 15.35 ТСН. 15.50 «Н. Озеров ҳузурида меҳмонда». 16.20 «Ершовкада суд». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 17.25 «Болалар мусиқий клуби». 18.10 «Чемпионлар билан биргаликда». 18.25 Мультфильм. 18.45 «Қизиқувчилар олами». 19.00 ТСН. 19.15 «Босқичлар». 19.55 «Фантамас». Бадиий фильм. 3-серия. 22.05 «Биз кўрган кунлар».. 3 ва 4-фильмлар. 22.35 Телевизион танишув. 23.45 «Икс» программаси. 00.45 ТСН.

• 27, чоршанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот». 8.35 «Огарёва кўчаси, 6-уй». Бадиий фильм. 10.00 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

18.10 Мультфильм. 18.30 «Мактабгача тарбия» ойномаси — меҳмонимиз. 19.10 «Санъат олами». 19.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Илк қадамлар». 20.20 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Мавлуда Бойматова куйлайди. 21.25 «Олтин бешик». 23.10 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм.

● Ўз ТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18. 50 Мультфильмлар тўплами. 19.20 Спринт. «Шквирин — ўзи ва футбол ҳақида». 20.00 Гитара оҳанглари. 20.30 «Бурч». 22.10 «02» тўлқинида». 22.25 «Мираж».

● МТ «ОРБИТА IV»

9.30 «Фантомас». Бадиий фильм. 3-серия. 11.00 Мультфильм. 11.10 «Чемпионлар билан биргаликда». 11.25 «Болалар мусиқий клуби». 12.10 РСФСР Давлат духовой оркестри чалади. 12.45 «Икс» программаси. 13.45 ИИВ маълумотларига кўра... 14.00 «Сантуранинг ёрқин оҳанглари». Масуд Мисагиан чалади. 14.20 Биржа янгиликлари. 14.35 «Савдо растаси». 14.50 «Агар сиз...». 15.35 ТСН. «Ён дафтар». 15.55 «Шерик». 16.25 «Ершовкада суд». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 17.30 Болалар соати (инглиз тили дарси билан). 18.30 «Планета». 19.00 ТСН. 19.15 ИИВ маълумотларига кўра... 19.30 «Катта» фаннинг келажаги ҳақида. 19.55 «Фантомас». Бадиий фильм. 4-серия. 22.05 «Николай Зиновьев дўстларини қабул қилади». 23.30 Спорт кўрсатувлари. Танаффус пайтида (00.15) — ТСН. 01.25 «Биз кўрган кунлар». Бадиий фильм. 01.50 «Мусиқий башорат». 5-тур. 02.10 «Бир боқишда муҳаббат». Биринчи кун.

• 28, пайшанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот». 8.35 «Янгроқ қўшиқлар». Бадиий фильм. 10.00 Старочеркассга — байрамга». Телефильм.

18.10 Мультфильмлар. 18.25 «Саноатимиз муаммолари». 18.55 «Алифбо сабоқлари». 19.45 «Бўстонлиқнинг олтин кузи». Манзарали фильм. 20.05 «Ки, сен ҳам ҳур туғулғонсен». «Эрк» демократик партияси. 20.45 «Ўзбекистон Республикаси. Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади. 21.25 «Мерос». Акмалхон ва Бобохон Сўфихоновлар. 22.45 «Мимино». Бадиий фильм.

● Ўз ТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Кадрда ва кадр ортида». 19.30 «Бу оқшомда». 20.00 «Пульс». 20.10 «Бу оқшомда». кўрсатувининг давоми. 22.10 «Кинонигоҳ». 24.00 «Пульс».

● МТ «ОРБИТА IV»

9.30 «Фантомас». Бадиий фильм. 4-серия. 11.00 Болалар соати (инглиз тили дарси билан). 12.00 «Жавоҳар» вокал гуруҳи ижро этади. 12.15 Кино бозори. 12.45 Спорт кўрсатувлари. 12.45 Ҳужжатли фильм. 14.45 «Телемикст». 15.30 «Ён дафтар». 15.35 ТСН. 15.50 Мультфильм. 16.00 «Ҳозир ва ўша пайтларда». 16.30 «Сиз билан ёнма-ён». («Машинистка»). Телевизион бадиий фильм. 17.40 «Қизиқувчилар олами». 17.55 Саратовда бўлиб ўтган XIV Бутуниттифоқ телефильмлари фестивалининг совриндор фильмлари. «Кузьма Поклонов тақдири». 19.00 ТСН. 19.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 «Демократия». Фильм-спектакль премьераси. 22.05 «Биз кўрган кунлар». 6 ва 7-фильмлар. 22.50 Эфирда мусиқа. 1 ва 2-қисмлар. Танаффус пайтида — (23.50) — ТСН. 01.10 ТВ ТУ ҳақида. 02.00 «Бир боқишда муҳаббат». Иккинчи кун.

• 29, жума

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот». 8.35 «Қувноқ эскадрон». Бадиий фильм. 9.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».

18.10 Мультфильм. 18.15 «Анҳор» қаҳвахонасига таклиф қиламиз. 19.00 «Қадрият». 19.50 «Ижод саҳифалари». 21.25 «Маърифатнома». 22.05 Ўзбек куйларидан концерт. 22.45 «Буғдойзорлар оралаб». Бадиий фильм.

● Ўз ТВ II

10.30 Адабиёт. 11.00 «Набобот оламида». Кинопрограмма.

АШХОБОД КЎРСАТАДИ

● МТ «ОРБИТА IV»

9.30 Мультфильм. 9.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 10.30 Эфирда мусиқа. 12.45 «Демократия». Фильм-спектакль. 15.00 Биржа янгиликлари. 15.50 Мультфильм. 16.00 «Ён дафтар». 16.05 «Бридж». 16.30 «Байкалда куз». Телевизион ҳужжатли фильм. 16.45 «Ғолиблар». 17.30 «Юлдузлар ёмғири». Ригада ёшлар фестивали. 18.45 «Қизиқувчилар олами». 19.00 ТСН. 19.15 «Рақслар, рақслар, рақслар». 19.25 «Инсон ва қонун». 20.10 «Якшанба куни». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси. 20.30 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони». 22.05 «ВИД» таништиради: «13-31», «Дело», «Музобоз», «Шоу-биржа». «Мусиқа», «Матадор». 01.20 ТСН. 01.40 Катталар учун мультфильм. 01.55 Хоккей. СССР чемпионати. «Динамо» — МАСК.. 3-давр.

• 30, шанба

● ЎзТВ I

8.30 «Ассалому алайкум».

9.00 «Шаҳризоданинг охирги туни». Бадиий фильм. 10.25 «Изланиш». 11.10 «Қизил Ярим ой шуъласи». 11.40 Бастакор Ғани Холиқов. Эстрада қўшиқлари. 12.20 «Дала юмушлари». 12.50 «Китоб ва ҳаёт». 13.25 «Раиснинг бир куни». 13.55 «Тадбиркорлик — муваффақият гарови». 14.05 «Қалдирғоч». Фильм-концерт. 14.35 «Арнасой лавҳалари». 14.45 «Чорвадор» фарзанди».

18.00 Мультфильм. 18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар». 19.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз». 19.50 «Шеърият дафтаридан». Маҳмуд Тоиров. 20.05 «Шиша жилоси». Телефильм 20.20 «Кўнглим ардоғи». Комил Йўлдошев куйлайди. 21.00 «Ҳафтанома». 22.00 Адабий портрет. Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўлмас Умарбеков.

● Ўз ТВ II

9.00 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ «ОРБИТА IV»

7.00 Ритмик гимнастика. 7.30 Мультфильмлар. 8.00 Ишбилармон кишининг шанба тонги. 9.00 ТСН. 9.15 Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.45 «Мансаб». Менеджерлар танлови. 3-тур. 10.40 «Сиз яратган боғ». 11.10 «Мусиқа дўкони». 11.45 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 13.00 Режиссёр С. Колосов фильмлари. «Анна Фирлинг босиб ўтган йўллар». 1 ва 2-сериялар. 15.35 ТСН. 15.50 «Пи» белгиси билан». 16.45 «Таэквандо ва аёллар». 16.55 «Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Ажойиб ўрмон». Мультфильм. 18.25 «Ажойиб шаҳар Москов». Телефильм. 6-фильм. 19.00 Фигурали учиш. Бутуниттифоқ телерадиокомпаниясининг соврини учун халқаро мусобақалар Кўргазмали чиқишлар. 20.00 Кўп серияли мультфильм премьераси. 20.25 «Бақувват йигит». Телевизион бадиий фильм премьераси. 22.05 «Кўк конверт». 23.05 Теннис. Дэвис кубоги. Финал. Франция — АҚШ терма командалари. Танаффус пайтида (00.05) — ТСН. 01.00 «Европа плюс». 02.00 «Ҳаммага — раҳмат...» Телевизион бадиий фильм.

• 1, якшанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома».

9.00 «Учишга рухсат этинг». Бадиий фильм. 10.35 «Инглиз тили. 11.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар». 12.05 «Элга хизмат: талаб ва таклиф». 12.35 «Сиз севган достонлар». 13.35 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Ягона оилада». 15.00 «Яллама ёрим». Бухоро вилояти театрининг спектакли. 16.50 «Уларнинг касби — бунёдкорлик».

18.00 Мультфильм. 18.10 Болалар учун. «Доно бобо ўгитлари». 18.40 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим». 19.50 Катталар учун мультфильмлар. 20.20 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув. 21.25 «Эрга тегмангиз, қизлар». Бадиий фильм.

● Ўз ТВ II

9.05 БИШКЕК КЎРСАТАДИ.

● МТ «ОРБИТА IV»

8.30 Спорт ҳамма учун. 9.00 ТСН. 9.15 «Спортлото» тиражи. 9.30 «Севги иқрори». 9.45 «Эрта саҳарлаб». 10.30 «Ватан хизматида». 11.15 «Тонг юлдузи». 12.15 «Саёҳатчилар клуби». 13.15 «Экологик хроника». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 «Марафон-15». 15.30 «Халқаро панорама». 16.15 «Уолт Дисней таништиради...». 17.05 «Здоровье». Жаҳон СПИДга қарши кураш кунига. 18.00 «Радуница». ансамблининг чиқиши. 18.15 Эфирда бевосита мулоқот. 19.00 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Бевафо хотин» (Марокаш). 19.10 «Иллюзион». «Сьер Мадре хазинаси». Бадиий фильм. 22.05 «Астра» таништиради: «Паравозимиз, олға...». Э. Рязановнинг «Жаннат монанд самолар» янги фильми ҳақида. 22.45 «Аншлаг! Аншлаг!». М. Евдокимов. 00.05 ТСН. 00.25 Теннис. Дэвис кубоги. Финал. Франция — АҚШ терма командалари.

ОМАДИНГИЗ КЕЛСИН

1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИ

79-ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

ТИРАЖ 1991 ЙИЛ 15 ноябрда Санкт-Петербург ШАҲРИДА ЎЙНАЛДИ

Заёмнинг эллик етти разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
200303	1—100	300	236439	040*)	1000	266914	054*)	5000
200585	040*)	2500	237839	033*)	5000	266994	066*)	5000
200632	070*)	1000	238066	1—100	500	267292	1—100	300
201549	1—100	300	238082	069*)	2500	267762	015*)	10000
201635	1—100	500	238144	074*)	2500	268063	1—100	300
203227	1—100	300	238285	081*)	5000	268148	1—100	300
204790	048*)	2500	238461	1—100	300	268346	072*)	2500
205031	061*)	2500	238623	099*)	1000	268903	1—100	300
205642	1—100	500	238936	050*)	5000	269686	005*)	10000
205745	071*)	5000	239064	007*)	1000	269832	1—100	300
206985	030*)	2500	239424	033*)	2500	270123	1—100	300
207890	074*)	1000	239482	1—100	300	271573	1—100	300
208020	1—100	300	239713	1—100	300	271842	047*)	2500
208270	017*)	2500	240205	1—100	500	272145	053*)	1000
208634	048*)	5000	240252	1—100	300	272569	082*)	2500
209066	1—100	500	240360	1—100	500	272935	048*)	2500
210361	1—100	300	240624	1—100	300	274066	1—100	300
210570	018*)	5000	240943	1—100	300	274565	1—100	300
210723	055*)	25000	244312	1—100	300	275156	073*)	2500
210948	1—100	300	244388	027*)	10000	275924	1—100	300
211219	1—100	500	244430	010*)	5000	276130	040*)	1000
211705	031*)	2500	244739	079*)	25000	276252	060*)	10000
212060	080*)	2500	245592	1—100	300	277105	094*)	1000
212544	1—100	300	245650	047*)	5000	277162	074*)	5000
213292	088*)	5000	245867	1—100	500	277344	1—100	500
213888	066*)	10000	246347	1—100	300	277561	1—100	300
214695	061*)	2500	246348	017*)	5000	277682	011*)	5000
215370	032*)	5000	246881	091*)	1000	278171	093*)	5000
215686	1—100	300	247721	1—100	300	278435	072*)	1000
215841	1—100	300	248687	051*)	1000	280350	1—100	300
215949	1—100	300	248731	029*)	2500	280492	1—100	300
216684	034*)	5000	250287	095*)	25000	281575	009*)	5000
216755	058*)	10000	250537	1—100	300	281744	075*)	2500
217004	016*)	2500	251061	057*)	1000	282307	011*)	2500
218354	086*)	2500	251636	1—100	300	282418	079*)	2500
218617	1—100	300	252699	1—100	300	282528	1—100	300
218727	005*)	2500	252804	087*)	2500	282948	004*)	2500
220075	1—100	300	252812	091*)	2500	285730	034*)	5000
220144	1—100	500	252826	1—100	300	286112	011*)	5000
220176	093*)	5000	252849	1—100	500	286162	1—100	300
220292	089*)	10000	253469	049*)	2500	287270	1—100	300
222250	1—100	300	253804	1—100	500	287512	1—100	300
222288	031*)	1000	255347	1—100	300	287833	074*)	5000
224064	1—100	300	255482	1—100	300	287852	1—100	300
224355	1—100	300	256396	031*)	5000	289502	093*)	2500
224418	015*)	5000	256468	085*)	25000	289658	080*)	1000
227309	1—100	300	256951	015*)	2500	290751	038*)	2500
228896	050*)	2500	259053	007*)	1000	291510	1—100	300
229887	099*)	5000	259090	040*)	5000	291984	049*)	2500
230459	033*)	2500	259485	1—100	300	292030	055*)	2500
231200	1—100	300	259909	1—100	300	292166	030*)	2500
231259	074*)	5000	260464	1—100	300	292861	079*)	5000
231344	1—100	500	260551	091*)	2500	295268	1—100	500
232133	003*)	2500	261996	1—100	300	295772	1—100	300
232258	1—100	300	262003	1—100	300	296148	034*)	1000
232659	038*)	2500	262162	027*)	2500	296268	1—100	300
232993	012*)	5000	262254	071*)	2500	296999	007*)	10000
233023	1—100	300	262496	018*)	2500	297381	049*)	1000
233224	008*)	5000	262957	061*)	2500	297411	003*)	2500
233395	020*)	2500	263416	047*)	1000	297625	043*)	25000
234514	1—100	300	264054	034*)	10000	298170	066*)	2500
234944	1—100	500	264104	1—100	300	298376	009*)	5000
234993	1—100	500	264317	077*)	5000	298864	1—100	500
235091	1—100	300	264681	067*)	1000	298915	1—100	500
235262	1—100	500	265417	039*)	10000	298965	1—100	300
235598	1—100	300	266003	091*)	2500	299712	060*)	1000
235659	068*)	2500	266784	075*)	2500			

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 99 номерига 300 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда 50 сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

100 сўмлик облигацияларга бир хил миқдорда — 300, 500 сўм ютуқ чиққан тақдирда ютуқ чиққан сериядаги облигацияларнинг барча номерларига айнан 600, 1000 сўм ютуқ тўланади. 100 сўмлик облигация номерларидан бирига 1000, 2500, 5000, 10000, 25000 сўм миқдорида ютуқ чиққанда унинг иккинчи номерига 300 сўм чиқади ва облигация бўйича 1300, 2800, 5300, 10300, 25300 сўм тўланади, 25 сўм қийматидаги облигацияларга 50 сўмлик облигацияга чиққан ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ пулига ютуқ чиққан облигациянинг бевосита қиймати ҳам киради.

Мазкур жадвал расмий ҳужжат ҳисобланиб, СССР Жамғармалар банкининг муассасалари ана шу ҳужжат асосида газетанинг навбатдаги сони чиққан кундан бошлаб ютуқларни белгиланган тартибда тўлай бошлайди.

Ютуқлар тиражини ўтказиш комиссияси раиси — Санкт-Петербург шаҳар бошқармасининг иқтисодий ривожлантириш комитетининг раиси Г. С. ХИЖА.

Тираж комиссиясининг масъул котиби— В. А. ПРИТКОВА.

ОНА ТИЛАГИ

Уч ўғил, тўрт қизнинг онасиман. Бир-биридан сулув, оқила, фозила, чевар ва пазанда уч келиним, ақл фаросатли, андишали ва меҳрибон тўрт куёвим бор. Худога шукр ҳаммалари олий маълумотли. Ишда илғор, уйда куйинчак, эл орасида обрў-эътиборли.

Уларнинг аҳилликлари, бахтли турмушларини кўриб яйраб кетаман. Бунга эришиш ўз-ўзидан бўлган эмас. Қиз бола онасига қараб, ўғил бола эса отасига эргашиб турмушга кириб келади. Биз аввало бола тарбиясида ота-боболаримиз эъзозлаган муқаддас удумларга амал қилдик. Оиламизда аёлнинг, эркакнинг ўз ўрни, обрўйи, эътибори, эъзози ўзига яраша хизмати бор эди. Айтиш керакки, ҳар бир хонадоннинг кам-кўсти, ўзига яраша сир-асрори бўлади. Рўзғор ғор деганлар. Агар тежамкор, тадбирли бўлмасанг, биринг икки бўлмайди. Оилада тун-кун асал ялаб, палов еб бўлмайди. Шундай пайтларда уйдаги гап кўчага чиқмаслиги керак. Рўзғорга ғийбат аралашдими, барака кетади. Қайнона келинга ўз қизидек меҳр қўймаса, келин қайнонасини она деб кўнгил бермаса, икки ўртада ғор пайдо бўлади. Бу ғор шунчалик хавфлики не-не ёш оилаларнинг инқирозига сабаб бўлган.

Мен келинларимга аввало она сифатида меҳр кўрсатаман. Уларнинг ишларига ҳеч қачон аралашмайман, аммо ўзим бирор юмушни бошлашдан олдин уларга маслаҳат соламан. Фикрларини қўллаб-қувватлайман, юрагимдаги энг ширин сўзларни улардан аямайман. Шунинг учунми, келинларим ҳурматимни ўрнига қўйишади. Ўзим ҳам қайнонам билан 30 йил бирга яшаганман. Раҳматли фаришта аёл эдилар. Беш қизнинг ичида ёлғиз келин эдим. Ойижонимнинг суюклилари эдим. Қизларини ёнларига олиб келинойингдан ўрнак ол, келинойингдек ойкелин бўл, деб насиҳат қилардилар. Пиширган овқатларимни мақтаб-мақтаб ердилар, тикиб берган кийимларимни суюб-суюб киярдилар. «Менинг пазанда келиним, чевар келиним», деб қўни-қўшниларга, қариндош-уруғларга мақтардилар. Мен ҳам ойимнинг сўзларига муносиб бўлиш учун елиб-югуриб хизмат қилардим. Рўзғорни ҳалол-покиза тутардим, ширин-ширин таомлар пишириб олқиш олардим.

Бугун ўзим қайнонаман. Қайноналик оила зиммасига қўшимча бурч ва маъсулият юклайди. Энди сен бировнинг жони, жигари-фарзандининг бахтига масъулсан, келин келгач оила дарахтида навқирон шох пайдо бўлади, барглари қуюқлашади. Энди қайнона бу дарахтнинг меваларига масъулдир.

Бугун мен қайнона-келинлар можаросини эшитганимда аввало бунга қайноналарни айбдор сезаман. Бир келинни тарбиялай олмаган қайноналарга ҳайрон қоламан.

Азиз қайноналар, келинглар, бугун биз кўнглимизни бироз кенгроқ, феълимизни очиқ, дилимизни, тилимизни ёмонликлардан асрайлик. Ёшларга андишали, шафқатлироқ бўлайлик, билмаганларини ўргатиб, рўзғор тутишида, одоб-аҳлоқда намуна бўлайлик.

Норбегим САКСОНОВА,
Чироқчи райони.

Тўрақўрғондаги мева-сабзавот ва узумни қайта ишлайдиган «Ширинлик» комбинати йил бошидан буён тўрт миллион сўмдан кўпроқ даромад қилди. Фойданинг бир қисми хориждан келтирилган ускуналар пулини тўлашга, яна бир қисми маиший муаммоларни ҳал қилишга сарфланади.

Комбинатда чойхона ва ошхона ишлаб турибди. Яна бир боғча лойиҳалаштирилмоқда, маданият саройи қурилиши жадал олиб борилмоқда. Ёрдамчи хўжалик учун 50 бош мол сотиб олинди ва уларнинг жами сони 200 бошга етди. Корхона ишчилари гўшт ва сут маҳсулотлари билан таъминланади.

Жамоа ташқи бозорга чиқишни режалаштирмоқда.

СУРАТДА: Моҳира Иноятова (чапда) ва Раҳбархон Раҳмоновалар маҳсулотларни идишларга жойлашмоқда.

А. КОВТУН олган сурат.

Муқаддас удумларимиз

КУЁВ ТЎН

Наманган районидаги «Ленинград» жамоа хўжалигининг тарих музейига кириб борсангиз, кўзингиз ажойиб сарпога тушади. Бу куёв тўн бўлиб, илғор колхозчилардан бири, карконқулоқлик Убайжон Носировнинг бундан роппа-роса 50 йил аввал никоҳ тўйида кийган сарупосидир.

Убайжон ҳозир дўстлари орасида йўқ. Улуғ Ватан уруши жанггоҳларида қаҳрамонларча ҳалок бўлган. Бу нодир тўнни Убайжон аканинг турмуш ўртоғи Тожихон опа ёдгорлик сифатида кўз қорачиғидай асраган. Жамоа хўжалигида тарих музейи ташкил бўлгач, уни бу ерга олиб келиб топширган.

Музей ходимаси Санобархон Маҳмудова шундай ҳикоя қилади:

— Убайжон Носировнинг куёв тўни музейимизнинг энг нодир буюмларидан бири ҳисобланади. Бу ноёб сарупо халқимизнинг қанчалик ҳунармандлигини, диди нақадар нозиклигини эслатиб туради. Тўн соф ипакдан тикилган бўлиб, ўша вақтдаги кичик корхона дастгоҳларида тўқилган беқасамдан тайёрланган. Уни қишлоқнинг энг машҳур чеварларидан бири Улуғби ая бутун меҳрини қўйиб тиккан. Ўша пайтларда тугма ҳам бўлмаган. Унинг ўрнига боғичбоғ тикиб қўйилган. Тўннинг ҳозиргача ранги ўзгармаган. Ўшанда қандай бўлса, ҳозир ҳам шундай, бўёқлари товланиб, кўзни қувонтиради. Убайжон ака жамоа хўжалигимизнинг фаол аъзоларидан эди. Дастлаб у районимиздаги биринчи машина-трактор станциясида тракторчи бўлиб ишлаган. Сўнгра бригада механиги вазифасини бажарган, оғир қўл меҳнатини енгиллаштириш учун қишлоқ хўжалигига механизацияни кенг жорий қилишда астойдил фаолият кўрсатган. 1941 йил куз ойларида биринчилар қатори фронтга отланган. Фашизм балосига қарши даҳшатли жангларда ҳалок бўлган.

Убайжон аканинг икки фарзанди бор. Ўғли Лутфиддин, қизи Маҳмудахонлар уйли-жойли бўлиб кетишган. Турмуш ўртоғи Тожихон опа бундан бир неча йил аввал оламдан ўтди. Мазкур тўн эса оила аъзолари учун нақадар эъзозли. Уни ҳозир ҳам кўз қорачиғидай асрашади. Хонадон аҳлидан бирор йигит уйланадиган бўлса албатта ушбу зиёратгоҳга келиб, бобоси кийган куёв тўнини бир марта кийиб, марҳум хотирасини ёдлайди, руҳини шод этади.

Ҳар йили Ғалаба байрами нишонланадиган 9 май куни Убайжон аканинг фарзандлари, набиралари, чевaралари музейга келиб, ўз жигаргўшалари кийган муборак куёв тўнини бир-бир қўлларига олиб, уни эъзозлайдилар, кўзларига суртадилар. Бу билан гўё ўз ота-боболари руҳини пок сақлашга, панд-насиҳатларига амал қилишга сўз бергандай бўладилар. Ҳақиқатда ҳам шундай. Убайжон аканинг ҳамма фарзандлари меҳнаткаш, ҳавас қилса арзигулик. Бу оилаларда тарбия топаётган фарзандлар эл назари тушган кишилар бўлиб камол топишаяпти. Убайжон ака Носиров фарзандлари, набиралари қалбида яшамоқда.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

ҲАР СОҲАДАН БИР ШИНГИЛ

ДЕЛЬФИН-МУРАББИЙ

Дельфин инсон билан яқин мулоқотда бўлиши азалдан маълум. Шу боис ҳарбийлар дельфинлардан жосус сифатида фойдаланишга уринишган. Америкалик олимлар эса дельфинларни «мураббийликка» жалб қилишди. Дельфинлар сувда ақли заиф болалар билан ўйнашиб, уларга нутқни ривожлантириш, асабий зўриқишдан қутилишда ёрдам беришди. Олимларнинг таъкидлашларича, болалар бу денгиз жониворлари билан мулоқот давомида сузишни ҳам тезроқ ўрганиб олишаркан.

ВЕЛОСИПЕДДА — БИР КЕЧА-КУНДУЗ

Велосипедда бир кеча-кундузда қанча йўлни босиб ўтиш мумкин? Поляк велосипедчиси Бартоломей Долята бир кеча-кундузда 739,7 чақирим масофани босиб ўтди. Америкалик Майкл Секрест эса трекда 830 чақиримдан зиёд йўл юрди.

ЧАПАҚАЙЛАР УЧУН ДЎКОН

Гамбургда чапақайлар учун дўкон очилган. Бу ерда ўқув қуролларидан тортиб хўжалик анжомларигача харид қилса бўлади. Пештахтага қўйилган буюмлар чапақайлар ишлатишига мўлжаллаб ясалган. Зотан, Германияда чапақайлар 6 миллион кишига яқиндир.

РАДИО — ҲИМОЯЧИ

Париждаги кенг тармоқли радиостанциялардан бири ўз мухлисларига фақат ахборот етказиб туришга эмас, балки уларни пашшалардан ҳимоя қилишга ҳам ваъда берди. Бунинг учун радиостанция оддий эшиттиришлар билан бирга, ҳавога инсон қулоғи илғамайдиган товушлар юборади. Булар қон сўрайдиган урғочи пашшалар учун ҳалокатлидир.

Дўмбира янграйди. Юракларни жунбушга келтириб, меҳр-оқибат, яхшилик, эзгуликдан сўзлайди у.

Дўмбира янграйди. Гўё оқув булутлардан йирик-йирик томчилар ёғилади заминга. Ер яшнаб кетади, дов-дарахтлар, майсалар янада кўркамлашади. Майин эсган шабада гулбарглар билан ўйнашади.

Дўмбира эса янграйверади, куйнинг дилни ўртовчи оҳангига ўралиб узоқ мозийдан бир садо келади. Қалбда мудраб ётган туйғулар сесканиб уйғонади. Давраларга қўр, қалбларга қувонч кириб келади, 71 ёшлик табаррук отахон Умир бобо Эшматов дўмбира чалганларида. Шундан бўлса керак, Қашқадарё вилояти Ульянов районидаги «Ғалаба» давлат хўжалиги меҳнаткашлари отахонни беҳад эъзозлашади.

СУРАТДА: Умир бобо Эшматов.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

ИЛТИМОС

Ҳикоя

«Пахтакорларнинг сардори, укахоним Абдумаҳкамжон! Ёш бошингиз билан бир замонлар кимсан Назар каллак эплолмаган катта рўзғорни бошқараётганингизни эшитганимда теримга сиғмай кетдим. Уч-тўрт кишилик оиласини тинчитолмай боши қотиб юрган эркаклар ҳам йўқ эмас. Колхозингизда эса салкам минг хонадон бор, ҳар йили икки минг тонналик хирмон кўтармишсиз! Қойил-е!

Мен бошқалардан кўра сизга яқинроқман. Жойинг жаннатда бўлгур Норхўжакам мени, «укамсан» дердилар. Туғишган амакингиз Холбойни эсларсиз, жанжални пулга сотиб оларди. Бир марта Чорсудаги пивохонада милиса билан ғижиллашиб қолганида ўзим ўртага тушиб ажратиб олганман. Холбой, ҳазор афсуслар бўлсинким, пешонамизга сиғмади...

...Раҳматли дадангиз билан роса дардлашганмиз. Бир сафар беданавозликда яктан бўлиб, учтами-тўрттами ўйинни ютиб олгандек. Ўшанда сизга духоба дўппи билан чипор кўйлак олиб берганлари нақ кечагидай эсимда. Икки кун роса маишат қилганмиз. Фахри калтанинг «Воҳай бола»га ликонлаб ўйин тушгани, Холвой шўрвага етмишта чумчуқ босгани, Саъди аравакаш билан Рўзиқул ферма уйларини тополмай Холжон холанинг йўлагида ётиб қолганлари ҳам ёдимдан кўтарилгани йўқ.

Соли деган тенгқурим бўларди. Қўшним эди. У бадбахтга нима бало бўлди-ю, колхоздан кетиб, шаҳардаги тегирмонни олди. Кейин менга, бирга тирикчилик қиламиз, деб минғиллайверди. Орадан бир йил ўтар-ўтмас унинг касофатига қолдим. Ўша-ўша битта-яримта «Соли» деса ҳаммаёғимга титроқ туради.

Акамдан бир марта бемаслаҳат иш қилганим учун ҳали-ҳали ўзимни койиб юраман. Мана, сиз ҳозир акам ўрнида акасиз. «Ўл» десангиз ўламан, «қол» десангиз қоламан.

Шодигул деган аммангиз бўлгувчи эди. Норинни ўшанга чиқаргандида. Ўлик еса тириларди. Шодигул бир куни поччангиз билан айтишиб, нари-бери бўлиб қолибди. Акам «бориб жуфтлаб келмасак бўлмайди», дедилар. Кечга яқин иккита «Особая водка»ни қўлтиққа уриб, поччангиз Норқулнинг уйига бош суқдик. Ҳайрият, аммангиз норин қилаётган экан. Норқул бизни кўриб яйраб кетди. Норин кетма-кет келаверди, олавердик, олавердик... Эрталаб кўзимни очсам, поччангизнинг айвонида ётибман. Бош қурғур бамисоли ёриламан, дейди. Нарироқда акам ётибдилар.

— Номусларга ўлдирдингиз, ака, — дерди Шодигул, — қайнаға ҳам шунақа бўладими? Адойи тамам қилдингиз-ку. Яраштиргани келган одам ҳам юмалаб қоладими? Эрим билан уришмай мен ўлай...

— Овозингни ўчир, — деб қолдилар акам. — Эринг менга аввало улфат, кейин куёв. Вайсайверсанг қўйдириб, бошқа хотин олиб бераман.

Ўлай деб турган бўлсам ҳам мириқиб кулдим.

У кишининг бизга меҳнатлари кўп сингган. Шуваждан беш вақт намоз устида ҳақларига дуо қиламан. Шунинг учун бўлса керак, тез-тез тушимда кўриб тураман. Куни кеча яна тушимга кирибдилар. Колхоздаги бир вақтлар Ҳоди чайла қурган тепаликда турибдилар. Салом берсам, ёнларига имладилар. Устларида оппоқ яктак, бошларида ўзим кийдирган чуст дўппи.

— Гап бундай, укам, — дедилар акам. — Пенсияга чиқиб олибсан деб эшитдим. Муборак бўлсин. Лекин буёғига бўшашма. Сендан битта ўтинчим бор. Окам рози кетсин десанг колхозга чиқ. Уканг уч йилдан бери раис, қанотига кир. Бола бечора қийналиб қолмасин. Айниқса, чойхонага файз кирит. Усталавой қурганмиш деган гаплар ҳам юрибди. Ўзинг кўз-қулоқ бўлиб тур. Ҳозир нима кўп—юлғич билан олғир кўп. Чаёндан нишу бўридан тиш, тўнғиздан туку чумолидан увоқ таъма қиладиганлар оз эмас. Укангга айт, сени ёнига олсин, бир парча ер берсин, дарахт экиб, мевасини е, соясида салқинла.

Шундан кейин: «Худо омадингни берсин», деб муборак юзларига фотиҳа тортдилар...

Кўзимни очсам субҳи содиқ экан. Кўзимга ёш қуюлиб келаверди, келаверди. Иккита рўмолим жиққа ҳўл бўлиб кетди. Йиғлаб-йиғлаб ҳақларига дуо қилдим, Шайхи Зайниддинга бориб, мозорларини зиёрат этдим.

Укажоним, биламан, ҳозир колхозда иш кўп, ҳамма кузги йиғим-терим билан банд, бош қашишга ҳам қўлинг тегмайди. Бироқ шу арзимас номамни ўқишга фурсат топарсиз, деган умиддаман. Окамнинг айтганларини қилмасам бўлмайди, кўзим очиқ кетади. Бугунми-эртами яратган эгам омонатини олса, у дунёда окамга ёруғ юз билан рўбарў бўлай дейман-да.

Инижоним, жигарим, икки бор идорангизга борсам «далада» дейишди. Уйга бош суқсам келин танимадилар. Қишлоқ жуда ҳам ўзгариб кетибди, қаёққа қараманг янги одамлар. Хайрият Маҳамат тиришни кўриб қолдим, гаражда қоровул экан, менга «ҳалиям судралиб юрибсанми» дейди бетамиз. Бизда озми-кўпми илм бор, унда нима бор? Эски қадрдонларимдан Халил шинни билан Али совуқ бандаликни бажо келтиришибди. На чора, ўлим ҳақ!

Урушнинг кейинги йилларида ижрокомда Нуриддинов деган раис бўларди. Ўшанинг бир марта хирмонда, «гапнинг калтаси яхши», дегани қулоғимда қолган. Хўп яхши одам эди, раҳматлик!

Котибангиз хушрўйликка хушрўй, палаги тоза эканлиги сезилиб турибди. Бизни ярлақаган худо сизни ҳам ярлақасин. Томорқа ерини янгангиз номига ёзсин. Исми Мунаввар, бошпурти Муллахўжаева.

Қиблага юз тутиб, дуо қилиб қолгучи амакингиз—жигарингиз Парпихон».

Эркин НОСИРОВ.

БОШҚОТИРМА

ҲАР ИККИ ТОМОНГА:

1. Нишли газанда. 2. Афсонавий қуш. 3. Қимматбаҳо тош. 4. Мусиқа ёзуви. 5. И. Тургенев қиссаси. 6. Заргарлик буюми. 7. Мол-дунё, давлат. 8. Йиртқич қуш. 9. Монголиядаги чўл. 10. Ўрта Осиёдаги денгиз. 11. Фарзанд учун отанинг отаси. 12. Судралиб юрувчи жонивор. 13. Автоном жумҳурият. 14. Радиоактив элемент. 15. Юқумли касаллик. 16. Электрод. 17. Жануби-Шарқий Осиёдаги давлат. 18. Оналар қўшиғи. 19. Гулхан, аланга. 20. Шамсия йили ойларидан бири. 21. Суюқлик ҳажми ўлчови бирлиги. 22. Балиқ уруғи. 23. «Пўлат» арқон. 24. Санъат тури. 25. Рангли металл. 26. Ингичка металл электр ўтказгич. 27. Уй ҳайвони. 28. Рад жавоби, инкор этувчи сўз.

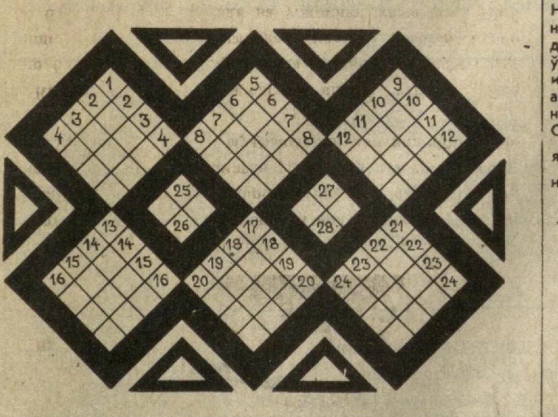

Тузувчи: Эшмурод АЙМАТОВ.

АЁЛЛАР ФУТБОЛ БИРИНЧИЛИГИДА

Хитойда аёллар ўртасида ўтаётган дастлабки футбол чемпионати қизғин паллага кирди. Мусобақаларда 12 мамлакат вакиллари иштирок этмоқда. Жамоалар уч саралаш гуруҳида тўп суришмоқда.

Баҳсларнинг биринчи куни «А» гуруҳида қатнашаётган хитойликлар норвегияликларни доғда қолдиришди — 4:0. Шу гуруҳда иштирок этаётган донияликлар Янги Зеландия жамоасидан устун келди — 3:2.

«В» гуруҳидаги баҳсларда қуйидаги натижалар қайд этилди: Бразилия —Япония — 1:0, АҚШ—Швеция— 3:2, «С» гуруҳидаги беллашувлар йирик ҳисобда тугади: Италия —Тайвань — 5:0, Германия — Нигерия —4:0.

Шуни айтиш керакки, аёллар ўртасидаги ўйинларда эркаклар баҳсларида бўладиган совуққонлик, вазминлик йўқ. Учрашувлар шиддаткор руҳда ўтмоқда. Бу айниқса иккинчи тур ўйинларида яққол сезилди: Норвегия — Янги Зеландия —4:0, Хитой — Дания — 2:2, Швеция — Япония —8:0, АҚШ—Бразилия — 5:0, Италия—Нигерия — 1:0, Германия—Тайвань — 3:0.

Ўз гуруҳларида биринчи ва иккинчи ўринларни эгаллаган жамоалар чемпионлик унвони учун курашни давом эттиришади. Ҳозирча Хитой, Дания, АҚШ, Германия ва Италия вакиллари асосий даъвогарлар сафидан жой олиб туришибди.

БЕРДАҚ НОМИДА

● Қорақалпоғистон пойтахтида янги театр мавсуми Н. Муҳаммеддиновнинг «Ажиниёз» операси билан бошланди. Давлат мусиқали театри ўз номини ўзгартирди. Жамоа илтимосига кўра Қорақалпоқ адабиёти мумтози Бердақнинг номи ана шу театрга берилди. Саҳна санъати шинавандалари янги мавсумда К. Раҳмоновнинг «Келин», Ш. Бошбековнинг «Темир хотин», К. Матмуродовнинг «Умрбек» асарлари асосида қўйилган спектаклларни, шунингдек М. Низановнинг «Икки дунё жанжали» комедияси, Г. Хугаевнинг «Хотинимнинг эри» ва К. Матмуродовнинг «Бир том остида икки ҳаёт» асарлари асосида саҳналаштирилган спектаклларни кўришлари мумкин.

46-ТИРАЖ ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон спорт лотереялари жумҳурият бошқармаси 46-тираж якунларини маълум қилади.

«Спортлото 45 дан 6»: тиражда 123152 вариант қатнашди, 6 рақамни топганлар — йўқ, 5—3—1993 сўмдан, 4—178—133 сўмдан.

«Спортлото 36 дан 5»: 545522 вариант қатнашди. 5—1—30285 сўм, 4— 144— 301 сўмдан, 3—5364—11 сўмдан.

СПОРТПРОГНОЗ

46-ТИРАЖ ЯКУНЛАРИ

Тиражда 66.428 вариант қатнашди. 13 натижани топганлар — йўқ, 12—22—139 сўмдан, 11—329—35 сўмдан.

46-тираж ютуқлари 1991 йил 7 декабрдан 1992 йил 7 январгача тўланади.

Муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «УЗПЛОДООВОШЧВИНПРОМ» КОНЦЕРНИ; ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ, «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32 ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш саноати бўлими — 32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими—32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ нашриёт-матбаачилик концерни. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич —64.602, 68.753 нусха чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 20.00. Буюртма — 6286.